

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

MAJ 2023

letnik 72, številka 5

4

POGOVOR Z MARKOM FINKOM
Dajmo za slovo še kakšno zapet

11

RAFAELOVA DRUŽBA
Višarski dnevi v znamenju zamejskih iger

11

RAFAELOVA DRUŽBA
Predstavitve knjige Anton Ilc in Karel Kozina

Utrinki z zimskih Višarskih dnevov mladih

»Mi 'mamo se fajn, če vam prav je al' ne, nam važno je le, da imamo se fajn.«

Smuka v sončnem vremenu s pogledom na Mangart te obdari z nasmehom.

Igre »Slovensko zamejstvo in Slovenija« so nas navdušile.

Ne bojte se, saj je pust. Niko, hvala za presenečenje!

Kako bomo vso to robo spravili gor?

Sončni zahod na Svetih Višarjah te razsvetli in razveseli.

Sproščeno druženje ob spremljavi harmonike in kitare.

Po kosilu se prileže sprehod.

Ekipa, da te skipa.

NAŠA LUČ

Glasilno Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, e-naslova: rafaelova.druzba@siol.net in jpucelj@web.de • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih • Revijo podpira vladni Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

CENA IZVODA: 2,70 EUR • CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 29,70 EUR • CELOLETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 40,59 EUR • Švica 53,90 CHF • Velika Britanija 34,54 GBP • Avstralija 55,66 AUD • Kanada 54,45 CAD • ZDA 53,35 USD. V ceno je vstet 5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 45,43 EUR • CELOLETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 320 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP • CELOLETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Münchna): Evropska zveza 35 EUR, plus poštnina • PLAČILO NAROČNINE: Naročniki v Sloveniji ter prejemniki po pošti v Sloveniji, na transakcijski račun pri NLB dd.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56 0201 4001 5204 714, SWIFT LJBAS12X • Naročniki, ki prejemajo revijo s slov. misije, plačajo župniku. • Naročniki po Evropi in svetu (pošiljke iz Münchna) nakažejo na račun: J. Pucelj - KirStift, BIB Essen eG, IBAN: DE96 3606 0295 0020 9400 26, BIC (Swift): GENODED1BBE, namen: za Našo luč.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Družina d. o. o. • Naslovnica: Lepo na toplem, foto: Anton Sečnik • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, e-naslov: rafaelova.druzba@siol.net
www.rafaelova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d. d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

POGOVOR Z MARKOM FINKOM Dajmo za slovo še kakšno zapet	4

JEZIKOVNI KOTIČEK Kuhar	8

SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM Premisleki, Novice Nora Slovenija!	9 10

RAFAELOVA DRUŽBA Višarski dnevi v znamenju zamejskih iger Predstavitve knjige Anton Ilc in Karel Kozina	11 11

ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI Kamni sporočajo	12

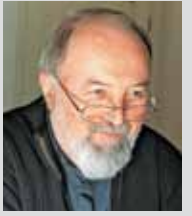
FOTOTEKA RAFAELOVE DRUŽBE Blagoslovitev Našega doma v San Justu	13

ŽUPNIJE	14

ZGODBA	23

KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Iz katere petletke?

Ta čas spet govorimo o svobodi s posebnim poudarkom. Poudarek izhaja iz zaledja sočasnih dogodkov, ki jih doživljamo iz dneva v dan. Navadili smo se na nemir, meglo, na noč prek sončnega dneva, na vojno. Leto in pol je tega časa, ki je zamenjal mirne čase za mučno vztrajen čas vojne. Nadežen čas. Prejšnji nas je uspaval s prividom in zmoto, da je mir samoumeven, vgrajen v moderni svet politike, ekonomije, predvsem pa kulturne medsebojnosti. Danes ljudje vedo, pravzaprav večina bolj sluti, kot ve, da mirni časi ne nastanejo iz lagodnega udobja na kavču pred televizijo, ki nam nudi virtualni svet, da nas odmakne od realnosti. Ta ima široko paleto nasilja, od krutega pobijanja vojakov na eni in drugi strani do civilnega prebivalstva, uničevanja bolnišnic, šol, starostnih domov, energetskih struktur električne oskrbe, ogrevanja, prehrane in vode ... Vse je na muhi puške, havbice, drona, rakete ... Neizmerljivo je trpljenje ljudi pred očmi vsega sveta.

Pred 78 leti se je končala druga svetovna vojna. Še živijo ljudje, ki so jo izkusili kot otroci v njeni pogubnosti. Veliko več nas je, ki smo izkusili posledice v času, ko smo uživali svobodne dni v naši domovini pod komunizmom. Svobodo so uresničevali novi oblastniki z utrjevanjem reda, ki jim je prinašal dovolj denarja in materialnih temeljev zanje. Nastajala je družba, kjer je bilo strašno veliko govora o svobodi, enakosti ... in sovražstva do demokratov in demokracije. Nastajale so strukture finančno dobro podprtih organizacij tako imenovane ljudske oblasti. Mnogo denarja se je stekalo v podporne organizacije navidezno ljudske oblasti, ki je služila le vladajoči komunistični partiji. Z rojstvom smo postali člani Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.

V spominu mi ostajajo vici, ki so neutrudno krožili med ljudmi. Na vprašanje o rojstnih podatkih si lahko prejel odgovor: iz prve petletke, druge petletke. Nekateri so znali z ironičnim obžalovanjem poudariti, da niso iz grmovja (partizanstva), kar naj bi bilo še posebej cenjeno in se je poznalo tudi pri odmeri dohodkov. Petletka je pomenila urejen in načrtovan čas socialističnega ekonomskega »blagostanja«, obenem pa tudi čas vse bolj jasne dvorazredne družbene stvarnosti, kjer smo bili vsi enaki, nekateri pa grdo v oči bodeče bolj enaki.

Podobnost z današnjim razvojem slovenske družbe pod vladavino Svobode je zgolj naključna, vsekakor pa ne zlonamerna. Je le realna. Še malo, pa bomo spet lahko šteli po petletkah ves napredek slovenske države in družbe po vseh koordinatah politike, ekonomije in kulture. Nevladne organizacije, ki se ukvarjajo le s služnostno podporo vladi in njeni eliti privilegirancev po modelu komunizma, razpolagajo s polnim žakljem denarja iz državnega proračuna. Upokojevcem, ki so desetletja prispevali v pokojninski sklad, pa zmanjkuje za najosnovnejše, za hrano, ogrevanje ... in v draginji sedanjega časa preštevajo zadnji cvenk.

Narobe svet. Politika, ki sloni na postavki »samo da ne bo Janša«, je nedemokratična, je pristranska, ker je samoljubna, elitarna. Misli nase, ne na narod. Priznanje in podporo zaslužijo pogumni, ki javno zahtevajo pravičnost in spoštovanje demokratičnih norm.

Janez Pucelj

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA
SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
M +44 736 53 53 900
http://www.skm-london.org.uk
e-naslov: info@skm-london.org.uk

AVSTRILIJA
SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
M (*43) (0)660-657-94-33
duhovnik: Matija Tratnjek
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC
Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO
oskrbuje: mag. David Taljat (glej Švica)

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL
Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITTAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG
SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ
Av. de la Couronne 206
1050 Bruxelles / Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik: dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN
Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
župnik: Gregor Semrl
e-naslov: semrl.gregor@gmail.com

FRANCIJA
DELEGATURA – AUMONERIE NATIONALE DES
SLOVÈNES DE FRANCE
Moulin de Thicourt, 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ
Slovenske maše so v cerkvi sv. Filipa in Jakoba v Chatillonu
župnik: dr. Zvone Štrubelj (glej SPC Bruselj)
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH
14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlin (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA
Vse informacije pri delegatu J. Kaminu (glej zgoraj)

HRVAŠKA
SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB
oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Sentijerne
e-naslov: zupnjia.sentjerne@rkc.si

ITALIJA
SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO
cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: Karel Bolčina, M (*39) 338 195 8889
e-naslov: donkarel@tiscali.it

NEMČIJA
KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA
SLOVENCEV PO SVETU
govorec: msgr. Janez Pucelj
Liebigstr. 10, 80538 München
T (*49) 089.2193 7900, M 0173.9876 372
F (*49) 089. 2193 79016
e-naslov: jpucelj@msn.com
jpucelj@web.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN
Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
M (*49) 175.2462 425
župnik: Izidor Pečovnik
e-naslov: izidor.pecovnik@erzbistumberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN
ne obstaja več.
Vse informacije dobite pri koordinacijski službi
in http://www.slovenskija-essen.de/

SLOVENISCHE KATH. SEELSORGE – LIMBURG
Hühnerweg 25, 60599 FRANKFURT
T (*49) 0178 9755991;
duhovnik: p. Andrej (Andrzej) Koch
e-naslov: koch.andrzej@gmail.com

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM
ne obstaja več.
Vse informacije dobite pri koordinacijski službi
(glej zgoraj).

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTGART
Stafflenbergstr. 64, 70184 STUTTGART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com
župnik v pokojju: Martin Retej
e-naslov: retejmartin@gmail.com
M 0049 173 4772 422

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG
Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM
Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN
Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
www.skgmuc.com
e-naslov: slovenischsprachige-gemeinde.muenchen@
ebmuc.de

župnik: Janez Pucelj; T (*49) 089. 2193 7900
e-naslov: jpucelj@msn.com
jpucelj@web.de
župnik v pokojju: Marjan Bečan
diakon Ralph Prausmüller
e-naslov: ralphprau@gmail.com

SRBIJA
SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD
Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lojze.letonja@gmail.com

ŠVEDSKA
SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG
Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
M (+46) (0)708 278757
T (+46) (0)31 7115421
župnik: Zvonko Podvinski
e-naslov: zvone@telia.com;
zvone.podvinski@rkc.si

ŠVICA-LIECHTENSTEIN
SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ZÜRICH
Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slovenskija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

Dajmo za slovo še kakšno zapet

Tik pred velikonočnim praznikom v svetem tridnevju smo bili na slovenski župniji v Münchnu deležni lepega obiska. Marko Fink se je odzval prošnji, da bi sodeloval na veliki petek pri križevem potu narodov. Ta shod poteka v središču mesta po ulici, ki je namenjena pešcem in zaprta za avtomobile, od cerkve sv. Mihaela do Marijinega trga pred mestno hišo. Vsako postajo križevga pota oblikuje ena od narodnih skupnosti. Vsaka tri leta je na vrsti slovenska župnija, ker število narodnih župnij presega 14 postaj te pobožnosti. Pri peti postaji je v mestnem središču bavarskega glavnega mesta letos mogočno odmevala pesem **Kraljevo znam'nje križ stoji**, ki jo je zapel naš gost.

> Marko Fink, hvala vam, da ste se odzvali naši prošnji. Kako ste doživeli križev pot narodov v Münchnu?

Zelo ste me razveselili, ko ste me poklicali in povabili k sodelovanju, in se zahvaljujem za zaupanje. Ta pobuda, ta ideja pokaže univerzalnost naše Cerkve, univerzalnost krščanstva. Da takole vsaka etnična skupnost lahko predstavi svojo kulturo in svoj odnos do Kristusa, tistega, ki nam daje vso moč za naprej povsod po svetu, se mi zdi navdušujoče lepa. Da je bila zunaj, na ulicah mesta zbrana množica tri tisoč vernikov, ki slavi Kristusa in ga spremlja v njegovi daritvi za vse ljudi, je fantastična podoba veseljnosti Božje dobrote. To ima veliko razsežnost. Poljaki, Italijani, Španci, Kaldejci, Arabci, Korejci ... in z njimi tudi Slovenci so oblikovali vsak eno postajo. Bil sem počaščen, da sem bil deležen tega dogodka. Ganljivo.

> V zavest nam je stopila potreba po kakovostni obliki slovenskega prispevka k tej javni molitvi. Dogodek nam je pomemben in je medijsko zelo pokrit na televiziji in radiu. Križev pot narodov je tudi pričevanje o upanju krščanske vere in prisotnosti kristjanov.

Velika stvar je to, da nas vera lahko združi v eno samo občestvo, ne glede na vse ovire, ki jih predstavljajo različni jeziki, mnogovrstne kulture. Vera nas povezuje vseobsežno, celostno, ne glede na to, kje smo, kakšni smo. Povezovalna moč krščanstva je stvar, ki me vedno gane, je nekaj tako lepega, kar presega vse naše človeške moči v želji, da bo svet kdaj lepši v edinosti in miru.

> V svojem poklicu ste svetovljan in imate najbrž veliko teh izkušenj?

Večkrat nastopam s kolegi iz različnih držav v najrazličnejših delih sveta. Kjerkoli sem bil, sem vedno iskal in našel katoliško mašo. Navadno sem kar na recepciji vprašal, kje je katoliška maša. Tudi na Kitajskem sem s takšijem dosegel katoliško cerkev. Podobno v Koreji, tam še bolj enostavno. Meni, ki sem rojen v Argentini in sem zavedni Slovenec, ki sedaj živi v Sloveniji, daje neko upanje, da najdeš povsod človeka, ki bo razumel tvojo miselnost in tvojo duhovnost. In mi bo znal tudi kaj ponuditi. Tako ste vi tukaj; ta misija je tipičen primer, kaj in kako delate za druge. Spremljate in vidite, kakšne potrebe so, sploh pa duhovne, ki so bistvene za človeka. Osnovna je potreba po pripadnosti, da najdeš, kamor spadaš, da začutiš skupne korenine, iz katerih črpaš.

> Vaša poklicna dejavnost vam je nudila veliko teh spoznanj ob konkretnih ljudeh, ki so bili vaši sodelavci v nekem projektu.

Danes so časi nekako fascinanti, ponujajo nam presenetljive spremembe. Posebej na tehnološkem področju se vse tako hitro razvija in nas preseneča. Kolegica Korejka, katoličanka, s katero smo večkrat skupaj nastopali, me je vedno vprašala, če bom šel k maši. Sem odgovoril, da seveda in lahko greva skupaj. *Bom povabila še koga*, je dejala. Pa so navadno kolegi odklonili, imajo druge načrte. Med mašo je pri branju Božje besede gledala v telefonček. Sosea jo je po tihem opozorila: *Gospa, tu smo v cerkvi pri bogoslužju, kjer molimo in ne brskamo po telefonu*. Pojasnila je, da bere evangelij v korejskem jeziku, ker branja od ambona pač ne razume. Gospa se je vljudno opravičila. Nekaj let nazaj je bilo to nepredstavljivo, danes nam je presenetljiva pomoč pri udeležbi v bogoslužni skupnosti.

> Tudi taki dogodki kažejo na veselje biti kristjan. Nikjer ni težko najti skupnosti, ki ji pripadaš.

Kristusova pot nam je tako blizu in je tako navdihujoča, da prepriča ne glede na narodnost in kulturo. Je nad tem, je univerzalna. Tudi pedagoško močna je, ker je duhovno močna. Oblikuje človeka v empatiji do drugih ljudi brez razlikovanja ali lastnih izbir. Prepriča to, da se je Bog tako ponižal, da je prišel med ljudi in pokazal, kakšno pot moramo iskati in mu slediti. To je velika stvar.

Marko Fink

> Ta vzgojni moment evangelija je včasih kar malo pozabljen med kristjani. V osebnem verskem napredovanju in duhovni rasti pa edina prava izbira?

Tako je.

> Imate radi petje?

Petje sem odkril doma. Mama in oče sta imela lep glas in posluš in interes do pesmi. Finkove tete, očetove sestre, so bile znane, ko so bile še mlade punce, da so snemale za radio. To je bil tercet Fink. Enkrat na teden so imele eno uro časa, da so za radio posnele nekaj novega. Spremljali pa so jih na klavirju taki umetniki kot profesor Marjan Lipovšek, Jože Osana, skladatelj. Pri nas se je vedno pelo. To so bili ljudje, ki so se spoznali že v taborišču in kasneje v Argentini, in so se radi srečevali. Redno je bilo na vseh srečanjih na koncu tako, da so rekli: *Dajmo za slovo še kakšno zapet*. In potem so peli celo uro. Opazoval sem ljudi. Vedno se je utrnila kakšna solza, posebej ko se je oglasila kakšna ljudska pesem. Znali so vse kitice na pamet. Peli so tri- ali štiriglasno, spontano, kot Slovenci znamo. Pesmi nas zelo jasno definirajo, kot pove tista, da je en Slovenec solist, dva pojeta dvoglasno, trije so zbor. To mi je ostalo globoko v spominu, ta srečanja. Prihajali so tudi duhovniki, tudi družinski prijatelji. Rasel sem v takem okolju, ki mi je pokazalo, kako sta vera in kultura z roko v roki ustvarjalna dejavnika neke skupnosti. Da smo se lahko tako srečevali v Argentini, je najprej zasluga duhovnikov, ki so obhajali slovenske maše, in po maši smo se tako dobivali, oblikovali in doživljali skupnost. Spominjam se, kako smo se dobivali na Floresu, v centru Buenos Airesa. Bila je množica slovenskih povojnih emigrantov. Nudila je priložnost za pogovore, razprave, predavanja. Veliko tega je bilo.

> Če prav razumem, so vas družile tri pomembne stvari: duhovnost, kulturne dejavnosti in družabnost?

Res je. Kamor pogledam v spomin za nazaj, vidim, kako se vera in kultura oplajata med seboj.

Figarova svatba, Ljubljana 1999

Že kot otrok sem bil vključen v zборе, imeli smo sobotne šole, odlične profesorje in učiteljice, ki so bile pripravljene dati za nas vse po svojih močeh. Iz svojih plač so financirali razmnoženine za pouk. Ko sem odrasel, se spominjam fantovske zveze in slovenske dekliške organizacije. To sta dve veji organiziranega dela mladine. Pripravljali smo srečanja, debate, teater. Potem Kulturna akcija. Hodil sem na predavanja, pri katerih je sledila vedno živahna debata. V poznih sedemdesetih letih so se širile govorice, da bi Slovenija lahko dosegla svojo samostojnost. Mnenja so bila zelo različna. Eni so zagovarjali, da je to nemogoče, drugi, da prihaja ugoden čas za take spremembe. Debate so bile naostrene, napete, kresali so se duhovi.

> **Že dolgo prej ste imeli svoj časopis z naslovom Svobodna Slovenija. Ta zavest je obstajala in je torej v tistem času pridobivala splošno zanimanje?**

Istocasno, ko so naši intelektualci sledili poročilom iz Slovenije in sveta in to premlevali, izmenjavali novice in se učili, je viselo nad vsem nadležno vprašanje, koliko prosto so lahko o tem govorili, ko pa je bil doma še vedno režim tako močan, da dejansko v uradni javnosti ni bilo govora o teh stvareh. Danes seveda vemo več o tem. Vedeli smo za politične omejevalne ukrepe, da so publikacije, ki so prihajale iz sveta v Slovenijo, šle v Narodni in univerzitetni knjižnici v poseben fond, tako imenovan D-fond, direktorjev fond. Slovenci v Argentini so nekako začutili, da je morda čas za tesnejše sodelovanje z intelektualci v domovini, da bi bilo dobro zrahljati nekatere trde pozicije našega delovanja. Eni so to razumeli kot prodajo naših osrednjih temeljev. Nekateri bi spremenili tudi pravilnik, da ne bi bil tako trdo protikomunističen. Iskali so dialog. Ljudje so o tem lahko debatirali, glasno razmišljali in se izražali, kot je norma v svobodnem svetu.

> **V Sloveniji takrat to ni bilo mogoče.**

V Sloveniji je bila ta sproščenost zaklenjena. S hvaležnostjo razmišljam, da nisem bil nikoli v življenju soočen s tem, da bi mislil, da ima katerikoli sogovornik skrit mikrofoni, in snema, da bi me potem kompromitiral. To so gotovo stvari, ki človeka zelo zaznamujejo. Ob mojem prvem obisku Slovenije leta 1980 sem opazil, kako je to še zelo delovalo.

> **V Buenos Airesu je več slovenskih domov, ki delujejo samostojno, so pa povezani v skupno organizacijo.**

V skupno organizacijo, ki se imenuje ZEDNENA SLOVENIJA. V Buenos Airesu je osrednja Slovenska hiša, ki je v centru, potem pa so vse tiste na periferiji, šest po številu: San Martin, Ramos Mejía, San Justo, Carapachay, Berazategui, Lanús. Številčno sta najmočnejša Naš dom San Justo in Slomškov dom v Ramos Mejii. Tam se kar veliko dogaja. Ob sobotah je redno šola za otroke osnovnošolce. Za

srednješolce je poskrbljeno na tečaju Marka Bajuka v Slovenski hiši. Abiturienti tega tečaja, dvajset do trideset po številu, pridejo vsako leto na obisk v Slovenijo v organizaciji Društva Slovenija v svetu. Večinoma je to njihov prvi kontakt z domovino njihovih dedkov in babic. Veliko poslanstvo je v tem. Doma so nas vedno spodbujali, naj govorimo lepo slovenščino, in naj ne razmišljamo, ali se bomo kdaj vrnili v Slovenijo. Moj primer je že tak, da sem v Sloveniji in delam naprej, kot da nikoli nisem bil zunaj nje. Še nekaj bi rad omenil, ker bo to, kar se bo verjetno dotaknilo realnosti tukaj v evropskih državah, kamor prihajajo Slovenci iz izseljenjskih skupin po vsem svetu. Gre za zavest, da so otroci slovenskih staršev Slovenci. Potrebna je zavest, da si najprej Slovenec in šele potem sodeležnik katerikoli druge kulture, v kateri si zrasel. Za primer naj navedem obisk pisatelja Tarasa Kermaunerja pri Slovencih v Argentini. Sredi osemdesetih let je prišel in bil zelo navdušen nad slovensko skupnostjo. Predaval je mladim in jim po predavanju rekel: *Glejte, v Sloveniji se pripravljajo spremembe. Če bi bila Slovenija danes demokratična in svobodna, kdo od vas bi šel v Slovenijo?* In je bilo kar nekaj rok, ki so se dvignile. Po vrnitvi v Slovenijo je pisal o tem po njegovem »argentinskem čudežu«. Čudežev v tem smislu ni, je pa odločilna naloga staršev, ki ne živijo v matični domovini, ampak drugje v svetu, vzgoja iz močne zavesti, kako hočeš vzgajati svoje otroke. Moji starši so se odločili, da bodo ne glede na to, kje bodo živeli, njihovi otroci Slovenci, potem pa vse ostalo. Ko sem bil star 16 let in sem imel dvome o svoji identiteti, mi je oče na moje vprašanje, kaj sem, odgovoril: *Marko, ti si oboje. Ti si pravno močan Argentinec, državljan te države, in si Slovenec, ker sva oba s tvojo mamo Slovenca. Bolj ko boš imel rad Argentino, bolj boš imel rad Slovenijo in obratno. Ti imaš lahko obe kulturi in obe državi enako rad, tako boš sebi identičen in ne bo razdvojenosti v tebi.*

Kot Don Alfonso v Mozartovem *Così fan tutte*, Nantes 2008

Dom je domovina na tujem. To je prostor, kjer je skupno vzdušje, kot bi bil doma. Za primer naj povem osebno izkušnjo, na čem sloni ta argentinski čudež. Bil sem nekako sedem let star in sem se komaj naučil brati. Za počitnice mi je mama rekla: *Zdaj boš pa kakšno knjigo prebral.* Mama kuha, jaz zraven berem, na glas seveda, eno uro ali poldruugo uro, in ona sproti popravlja mojo izgovorjavo. Sam vprašam za pomen kakšne besede, ona opozarja na široki e, odprti e, ozki e ..., kmet je široki e, kmetje je ozki e, kakor so pravila slovenske izgovorjave. To je opis tega »čudeža«.

> **Najbrž niso vsi imeli tako izobražene mame, pa so vendar v sobotni slovenski šoli ohranjali ne le jezik, ampak tudi osnovnošolsko in srednješolsko skupnost. To je najbrž odločilna vrednota?**

Ravno to je bila za nas mlade odločilna izkušnja slovenstva.

> **Kje ste odkrili svoj talent petja? Kako ste se izobraževali za ta poklic?**

Moja pot je nekoliko posebna v tem smislu, ker nisem bil prepričan, da bom lahko s petjem dal kruha svoji družini. V Argentini je pač tako, da ni zagotovljena neka redna kontinuiteta. Imate velik Teatro Colón, operno hišo s 3500 sedeži in če tam nimaš potrebnega glasu, te praktično ni, čeprav sem tudi v tem gledališču kar nekajkrat pel. Zato sem se ob študiju začel ukvarjati s petjem. Imel sem srečo, da smo imeli zbor Karantania, ki ga je vodila moja teta Marija Fink Geržiničeva. Tam smo bili sami mladi Slovenci, peli pa smo univerzalni repertoar. Poudarek je bil na slovenskih ljudskih in umetnih pesmih. Ob tem se je ljubezen do petja usidrala v moje življenjske želje. Sem pa študiral in diplomiral iz agronomije in sem 17 let poučeval insekte na Agronomski fakulteti, predmet agrarna zoologija, insekti škodljivci in koristni za poljedelstvo. V Argentini je to povsem drugače kot pri nas, kjer imamo površine zemlje med gorovjem, tam pa je velika pampa in so bioekološke situacije povsem drugačne. Insekti so imeli nekdanje na razpolago velike površine in so se razbohotili. Vsako leto smo odkrili kakšno novo vrsto, ki jo je bilo treba preučiti. Ukvarjal sem se preučevanjem, poučevanjem in veliko smo bili na terenu. Obenem pa sem redno pel in iskal možnosti, da bi si izšolal glas, tudi privatno. Imel sem srečo, da je bil pred časom moj kolega v polifonskem zboru. Rekel mi je, *pridi, ti bom dal kakšne ure*, ko je videl, da se trudim z zidavo hiše in imam še veliko interesov. Zastonj me je poučeval. Čutil sem, da imam

Kot Don Bartolo v Rossinijevem *Seviljskem brivcu*, Nancy 2006

Kot Don Geronio v Rossinijevem *Turku* v Italiji, Ljubljana 2005

talent. Potem je začela s petjem še mlajša sestra Bernarda in je imela kmalu uspeh s svojim prvim nastopom v Evropi. In z menoj je bilo podobno. Leta 1987 sem prišel z neko štipendijo v London in tam so me že kar nagovorili za moj prvi koncert v Franciji in potem se je kar odpiralo.

> Ali vam je omenjeno naključje odprlo pot v svet?

Glavni vzrok, da sem prišel v Evropo, je bila dveletna pogodba Landestheatra Salzburg, potem ko sem opravil avdicijo. Potrebovali so okrepljen ansambel solistov. Za Mozartovo leto 1990–92 so imeli na programu uprizoritev vseh 22 Mozartovih oper. Po avdiciji so mi kar naenkrat ponudili tri lepe vloge v treh Da Pontejevih operah: **Figarova svatba** za Figara, glavno vlogo, v **Don Giovanniju** vloga oproda Leporella in pa Don Alfonsa v operi **Così fan tutte**. Same lepe vloge. Seveda sem sprejel, ampak z veliko skepso. Vse je bilo v nemščini, ki je takrat nisem obvladal. Tudi danes še ne prav dobro, vendar se danes vsaj lahko pogovorim. Takrat pa sem se moral vse te vloge, ki sem jih znal v italijanščini, krepko učiti v nemščini. To je bil čas velikih naporov, a tudi velike investicije za naprej.

> Odločilen je bil torej uspeh v Salzburgu?

Da, res je. Na te predstave so prihajali tudi kritiki iz Pariza, to sem odkril kasneje. Komentarji, kako sem odigral in pel Figara v Salzburgu. To mi je dalo neko širšo zaznavo v tem svetu. Priznati moram, da je istočasno prihajala naprej tudi sestra Bernarda, in to je dajalo dodatno referenco, predvsem meni. Bila je priznana kot odlična umetnica, jaz pa sem brat. Ali pa o meni, da imam sestro, ki jo že poznajo. Zadnja leta, predno sem se upokojil, sem največ delal z dirigenti, ki so me poznali iz tistih prvih produktov nekako po modelu: Aha, Fink je pa dober! Dobro se vključi v skupino, pozitivno vpliva na druge. Dobro poje in igra. Vse to se poizve vnaprej.

> Pomemben je dober glas, prav tako pa tudi komunikacija v ansamblu.

Tako je. Videli so me kot človeka, ki zna v skupini delati za dobro vzdušje. Moje načelo je bilo vedno, da sem potrkal na vrata sobe kolega, s katerim bom nastopal, da se predstavim, izmenjam nekaj besed, da spoznam tudi sam kolektiv, v katerem sem. Opazil sem, da je to pomemben del uspeha. Ljudje, s katerimi bom delal en mesec, so mi pomembni. Z njimi želim biti v osebnem

in prijaznem odnosu. V neki operi je vedno v ozadju osnovno vprašanje, ali se bom dobro vključil v skupino, ali bodo prišli konflikti. Ali znam svojo vlogo zadovoljivo na pamet, da ne bom obremenjeval drugih. To se začne vedno s tistim začetnim interesom, kdo je sedaj moj novi kolega ali kolegica, ki bo del te naše ekipe. Tako smo že na prvi vaji do neke mere seznanjeni med seboj. To dobro vpliva na vse.

> Kako je prišlo do odločitve, da ste se preselili v Slovenijo?

Končni razlog je bil dokaj praktične narave. Štiri leta smo bili v Salzburgu, kjer smo se prav dobro počutili. Ni pa to naše okolje, mi smo kot Slovenci navajeni Argentine. Leta 1991 se je Slovenija osamosvojila, se demokratizirala in sem si rekel: *No, to pa je zdaj za nas rešitev*. Nismo pa se takoj odločili, da bi šli. Preudarili smo, da počakamo še leto ali dve, da vidimo, kako se bo stvar razvijala. Moram pa poudariti hvaležnost g. Strgarju, takratnemu županu Ljubljane, ki je dal 10 % neprofitnih stanovanj na razpolago Slovincem, ki bi se radi vrnili v Slovenijo. To sta bila Jože Strgar in Marijan Vidmar, njegova desna roka. Napisal sem pismo, da se želimo naseliti v Sloveniji. Odobrili so nam stanovanjce v Ljubljani. To je bila potem tista odločilna spodbuda, da smo se preselili v Slovenijo.

> Govorite o družini?

Seveda, žena Cristina in otroci. Hčerka Cecilija je imela deset let, ko smo prišli v Slovenijo. Šolanje je začela v Salzburgu in ga nadaljevala v Sloveniji.

> Kako je bilo tu z vašim poklicnim uveljavljanjem? Kakšne perspektive so se nakazovale v Sloveniji?

Meni je zelo pomagal pevovodja dr. Mirko Cuderman. Kmalu, ko je izvedel zame, mi je dal možnost, da sem imel svoj prvi veliki koncert v veliki dvorani Slovenske filharmonije leta 1992. Rekel mi je: *Pianistko imamo mi (izvrstna Nataša Valant), vi samo pridite na vaje nekaj dni, potem boste pa zapeli*. In tako sem zapel svoj prvi koncert. Prišli so poleg znancev tudi stari prijatelji mojih staršev. *Jaz sem pa ta pa ta in smo nekdaj z vašo mamo ali očetom skupaj hodili v šolo in prijateljevali*. Napolnili so dvorano iz same nostalgije, da bi videli, ali smo mi kaj podobni staršem, ki so jih poznali iz mladosti. Dobesedno preplavili so s temi spomini in moram reči, da se mi

je stvar kar dobro začela odpirati. Ko sem zvedel, kakšne uredbe ima Slovenija glede statusa kulturnega ustvarjalca na področju petja, sem zaprosil za ta status. Tako država zagotovi socialno varnost, kar je za odgovornega družinskega očeta precejšnja opora. In so me sprejeli. Vsakih pet let sem moral dokazovati, da sem upravičen do tega statusa. Tudi glasbena scena je bogata. Ljubljana ima tri stalne orkestre. To redko najdeš še kje v tako majhnem mestu. Ima Filharmonijo, ki je najstarejši orkester in deluje od leta 1701 neprekinjeno, potem je radijski simfonični orkester in še operni orkester. Prva dva sta mi že takoj ponujala oratorije, operni malo kasneje. Ne bom nikoli pozabil, ko sem pri petdesetih letih pel Figara v slovenščini. To je bil že tretji jezik, v katerem sem pel to vlogo. Bil je prvi operni nastop v Sloveniji. Spominjam se, da so ljudje rekli, glej, kako je to tudi dober igralec. Presenetilo jih je, ker so me do takrat poznali le iz oratorijev, meni pa je bilo to domače iz odskih vlog v slovenskih igrah iz Buenos Airesa.

> Kaj je pri podajanju vloge najbolj pomembno?

Meni je bil vedno velik izziv poglobiti se v lik nekega človeka, neke figure, ki je dramaturško povezana v neko celoto in biti jaz kot Marko Fink njemu v službi. Če hočeš biti on, moraš biti v službi lika, ne pa ti sam. To je osnovno načelo. Je pa tako. Če imaš velik ego, boš težko dojel ta pristop. Velik izziv je, da ne postavljaš na oder sebe, ampak lik. Veliko dam na to, da se posvetujem, da iščem konzultacije s kolegi, da se pomenimo o boljših interpretacijah. To je ključ za uspeh celotne predstave. In to je namen. Včasih se hitro pomešajo stvari, npr. o glasu. Nekdo ima lahko glas v smislu decibelov, nima pa glasu izraznosti in karakterja. Pri tem so pomembne barve glasu, ki interpretirajo razpoloženja in emocije. To je zelo pomembno. Tako kot slikar, ki išče pravi odtonek barve, da bo detajl dopolnil celotno umetniško delo. S tem pokaže svoj kultiviran pristop k predstavi in interpretaciji dramskih oseb.

> Tudi v govoru poznamo glasovne nianse, ki povedo, ali je beseda osebna ali le šablona.

Emocija mora biti pristna, da pritegne poslušalca in gledalca. Poslušalci so brihtni in hitro zasledijo rutino ali avtentičnost pevca ali igralca. Meni je poseben izziv peti Kristusa v Bachovih pasijonih. Meni so ga večkrat dali, skoraj zmeraj. To so dela, ki spadajo v vrhunec tega ustvarjanja. Po

Marko Fink je dvakratni dobitnik Prešernove nagrade.

tri ure traja in ljudje so očarani. Predvsem na Japonskem sem bil štirikrat z Matejevim pasijonom in Janezovim pasijonom, z Mozartovim Requiemom, Haydnovim Stvarjenjem. Močna je ta scena, ki na koncu Janezovega pasijona podaja vojaka, ki pretresen ugotavlja: Ta je bil resnično Božji Sin. Ta anekdota mi bo ostala do konca v spominu, kako more biti glasba tako močno sporočilo, da ljudi na drugem koncu sveta, ko prvič slišijo za Kristusovo zgodbo in za pasijon, gane do solz, ko sprejemajo to sporočilo preko glasbe. To me je potrdilo, da je glasba zares univerzalni medij. In še to, čim želiš o glasbi kaj reči z besedami, ti jih zmeraj zmanjka. Tudi vse, kar bi človek lahko formuliral racionalno, gre skozi čustva, skozi emocije. Občutje je težko izraziti, težko je opisati, kako vas boli, kaj vas boli. Tako je tudi pri glasbi.

> Pri operi je pomembna tudi scena. Kako je to izrazil Bach?

Bach je ta koral tako postavil, kot bi se temni oblak razmaknil in skozi vderejo žarki svetlobe, ki vse pojasnijo, vse postane kristalno jasno, kaj se je zgodilo. Na Golgoti je res le milost.

> Glasba je močna govorica.

Želel bi povedati še to, da so vloge, to so liki, v glavnem človeški. Na primer Figaro je človeški lik, Leporello je izraz ljudskega lika. Poseben izziv pa je Kristus. Tu gre za dvojno naravo. On je pravi Bog in pravi človek obenem. In ga ti zdaj poustvarjaš. So momenti, ko ga npr. služabnik velikega duhovnika udari. Če sem krivo govoril, dokaži, če sem prav govoril, zakaj me biješ? Samo ti dve frazi sta na dveh ravneh. Najprej reakcija človeka, če sem napak povedal, dokaži. In nato moralna zahteva, če sem prav govoril, zakaj me biješ? Bog takoj odpušča, če je človek sposoben kesanja. Taki elementi v Bachovem pasijonu zahtevajo posebno pozornost za interpreta. Ali, ko govori Petru o svoji moči in poudari, da ima na razpolago 12 legij angelov, če bi hotel. Bog je močan. Vendar je načrt Jezusovega poslanstva drugačen. Zato je kljub moči takoj v prvi vrsti dober. Tudi tu se prepleta Jezusovo božanstvo in njegova pristna človeška narava. Sploh pa na koncu tisti *Eli, Eli, lama sabaktani*. To je tako napisano, da zavpije z močnim glasom, ampak to je krik umirajočega. Koliko lahko umirajoči na glas zavpije, se človek sprašuje, da bi pravilno podal to stanje z glasom na odru. To je prav posebno stanje, o katerem nimamo izkušenj. Dih ni več pod kontrolo. Če to enkrat začutiš, potem mislim, da si kot interpret na pravi poti.

> Večkrat sta nastopala v Sloveniji skupaj s sestro Bernardo in bilo je kar nekaj odmevnih stvaritev. Med njimi slovenski samospevi. Kako je prišlo do tega?

Bernarda je imela skozi vso kariero, potem ko se je uveljavila kot dobra interpretka pesmi, torej komorna pevka, so ji dali pri zelo močni glasbeni založbi Harmonia Mundi možnost, da na leto ustvari eno ploščo po svoji izbiri. Pripravila je deset takih plošč od Schuberta, Brahmsa, Dvoržaka, Schumanna in drugih. Potem je predlagala, da bi tudi eno argentinsko. Leta 2006 mi je rekla, naj bi midva skupaj pripravila Canciones argentinas. Ta plošča je bila zelo lepo sprejeta in sva bila celo kandidata za nagrado grammy. Po tem uspehu je prišla ideja, da bi izdala tudi eno slovensko in je bila založba takoj za to. Bili so mnjenja, kdo bi

znal to bolje kot vi.

To je bila izjemna priložnost, saj ima ta hiša distribucijo po celem svetu. Začela sva razmišljati, kaj ponuditi. Odločila sva se, da bova izbrala samo pesmi že pokojnih skladateljev, po antološki zasnovi. Upoštevala sva paletu tudi izseljenskih skladateljev. Nastala je zbirka 32-tih pesmi, ki smo jo predlagali založbi Harmonia Mundi. Bila je lepo sprejeta v Sloveniji. Zanj sva dobila tudi nagrado Prešernovega sklada in deluje kot reprezentančna plošča slovenske izraznosti. Podira razna mnjenja, predsodke, da smo majhni in je večji del naše ustvarjalnosti predvsem kopiranje in posnemanje drugih, predvsem sosedov iz Avstrije, Madžarske, Hrvaške ali Italije. Ne vidimo, da smo dokaj samostojni. Lahko, da kakšna stvar zazveni kot pri sosedih, vendar to še ne pomeni samo posnemanja. Slovenska glasba ima svojo pristnost.

> Imena znanih slovenskih ustvarjalcev je dobro poznati, mar ne?

Benjamin Ipavec, Simon Jenko, Kamilo Mašek, Anton Lajovic, Lucijan Marija Škerjanc in še drugi. To so velika imena in so različni in enkratni. V izseljenstvu Alojzij Geržinič, Jože Osana so začeli v Sloveniji in potem odšli v svet. In so se posvečali glasbi, eni celo tako, da niso imeli včasih kaj jesti, ampak niso prenehali s skladanjem. Pa niso delali zato, da bi dobili kakšne pravice ali kovali dobiček, ampak iz potrebe po ustvarjanju, iz duše.

> Strokovni odmevi doma na to vajino delo?

Društvo slovenskih skladateljev je reagiralo zelo dobro. Vse te pesmi so izdali še v knjižni obliki. Tako so vse te pesmi na razpolago tudi v notnem zapisu, kar omogoča nadaljnje širjenje glasbene dejavnosti v Sloveniji in med Slovenci po svetu. Zaposijo lahko celo za transponirano verzijo skladb. To je zelo ugodno. Po teh notah posegajo tudi tuji pevci, kar je sploh lepo.

> Najbrž slovenski samospevi niso edina vajina uspešnica?

Z Bernardo sva posnela skoraj neznane samospeve Josipa Ipavca za Glasbeno matico Ljubljana. Ta družina iz Šentjurja pri Celju je dala več glasbenikov. Dva sta bila zdravnika, Gustav in Benjamin. Josip, sin Gustava, je študiral na Dunaju in je samospeve pisal malo drugače. Je treba kar malo bolj podrobno analizirati, kaj hoče, ampak se da peti, je zelo lepo, spevno.

Mozartova Čarobna piščal

> Ste vzeli v repertoar tudi zamejske skladatelje?

V Krščanski kulturni zvezi v Celovcu sta delovala Anton Nagele in France Cigan. Znale so priredbe ljudskih pesmi in samospevi. Nekaj tega je tudi v nemščini in pa Nageletove evharistične pesmi. Zelo lepe.

> Pogosto pomagate pri bogoslužnih slavjih po župnijah.

To je meni tako jasno in samoumevno kot dober zrak, ki ga diham. Jaz potrebujem to in mi je v pomoč. Odzovem se rad tudi na prošnjo za sodelovanje pri spominskih mašah in proslavah v čast povojnim žrtvam v Kočevskem rogu in na Teharjah pri Celju. Pri zbirki *Musica sacra slovenica* (Mirko Cuderman) je izšlo 25 plošč, in na desetih ploščah sodelujem kot solist, kjer je sodelovala tudi Veronika, naša najmlajša sestra. Gre za obliko petja, ki ima spet neke svoje kode, pravila in značilnosti, kako podajati. Ni enako podajati v operi ali peti oratorij ali tako pesem. Glas je pomemben, predvsem razumljivo mora biti, nevsiljivo, in ne sme spominjati na opero. Tu mora veljati sproščeno ljudsko petje. Za pevca je to velik izziv, kako postaviti svoj glas. PETJE KOT MOLITEV.

> Prišli ste k nam, da doprinesete spodobno pesem na križevem potu, mimogrede pa ste še prepevali pri bogoslužju v kapeli našega doma.

Najlepše so slovenske postne pesmi, vsaj med najlepšimi. Tudi druge, božične ali velikonočne, AMPAK POSTNE SE ME NAJBOLJ DOTAKNEJO.

Hvala za pogovor, gospod Marko.

S sestro Bernardo Fink sta večkrat skupaj stala na odru.

Kuhar

1. Kaj je na sliki?

NJAKHIU

ONELC

N POEV

Ž NO

PIREDASNPK

HACKLNIUA

NIKTEDŠIL

CPEČIA

2. Poveži besede z ustreznimi opisi.

a) peči	1. delati kose, dele nečesa
b) lupiti	2. s segrevanjem na manjši količini maščobe delati, da dobi živilo rjavo barvo
c) mleti	3. imeti hrano v prostoru z vročim zrakom, v vroči maščobi, da postane (bolj) užitna
d) rezati	4. s hitrim udarjanjem z ostrim predmetom delati majhne, drobne dele
e) pražiti	5. vrteti se zaradi dviganja pare, ki je nastala ob močnem segrevanju tekočine
f) mešati	6. odstranjevati lupino, kožo
g) sekljati	7. z napravo drobiti kako drugo snov
h) vreti	8. premikati delce kake snovi, da se ta enakomerno porazdeli

3. Dopolni recept za palačinke.

segrejemo namažemo stepemo popečemo
zmešamo

Najprej z metlico _____
jajca. Dodamo jim še mleko, moko,
ščepec soli, olje in mineralno vodo.
Maso dobro _____ in jo
pustimo stati 20 minut. Na ponvi
_____ nekaj olja ali masla

in dodamo tanko plast mase za palačinke, toliko, da
bo ponev čisto prekrita. Palačinko na obeh straneh
_____ do zlato rjave barve. Postopek
ponovimo, dokler nam ne zmanjka mase. Palačinke
_____ z marmelado, čokolado, kislom smetano
ali kakšnim drugim nadevom.

4. Napiši ustrezne besedne zveze.

- kozarec + sok → kozarec soka
skodelica + kava →
krožnik + juha →
lonc + voda →
kos + kruh →
žlica + sladkor →

5. Reši rebusa.

L = J

+ I

± 2 3 4 5 6

Rešitev: _____

Rešitev: _____

± 2 3 4

6. Ali poznaš besede?

Kako se imenuje dodatek k jedem, ki daje hrani prijeten, navadno ostrejši okus?

- sladilo
- posladek
- začimba

Kako se imenuje nizka posoda navadno pravokotne oblike za pečenje?

- krožnik
- pekač
- pladenj

Kako se imenuje snov, ki jo navadno uporabimo za vzhajanje testa?

- kvas
- popper
- moka

Kaj pomeni, če nekdo reče, da se nobena juha ne poje tako vroča, kot se skuha?

- Da nekam redno hodi na kosilo.
- Da se s časom izkaže, da kaj ni tako težko, kot se zdi na začetku.
- Da ni pametno jesti prevroče juhe.

Kaj pomeni, če nekdo nekomu reče, da se reži kot pečen maček?

- Da se oglašča, kot bi ga nekaj bolelo.
- Da poskuša oponašati mlačji zvok.
- Da se naglas smeji.

Kaj pomeni, če nekdo reče, da je kuhan in pečen pri nekom?

- Da nekam redno hodi na kosilo.
- Da je v nekoga zaljubljen.
- Da se pri nekom pogosto zadržuje.

Igra za učenje jezika: **KAČA**

Na začetku igre lahko določimo tematsko področje igre, lahko pa gre za splošno ponavljanje poznanih slovenskih besed. Prvo besedo na tablo napiše učitelj, nato pa sodelujoči drug za drugim dodajajo besede, tako da nastaja nekakšna besedna kača. Vsaka nova beseda se mora začeti na končni zlog prejšnje besede. Priporočljivo je, da vsak sodelujoči uporablja pisalo drugačne barve.

Primer:

PALAČINKEPALICESTABLADJABOLKO... (palačinke → kepa → palice → cesta → tabla → ladja → jabolko ...)

REŠITVE:

- kuhinja, lonc, ponev, nož, predpasnik, kuharica, štedilnik, pečica
- a3, b6, c7, d1, e2, f8, g4, h5
1. stepemo, 2. zmešamo, 3. segrejemo, 4. popečemo, 5. namažemo
- kozarec soka, skodelica kave, krožnik juhe, lonc vode, kos kruha, žlica sladkorja
- jedilnik, kosilo
- c, b, a, b, c, c

Premisleki

Publicist Vid Mlakar na Spletnem časopisu o tem, da bi vladno ekipo imenoval predsednik države

Poslancem, ki imajo sedaj moč potrditi vladno ekipo, se ne bo treba več javno opredeliti o ministrih. Namesto tega se bodo lahko preprosto skrili za »to ni moja odgovornost, jaz nisem bil za« retoriko, ko bodo stvari iztirile. To ni ravno recept za omejevanje kopičenja moči, jasno odgovornost in nadzor nad centri moči, ki naj bi ga zagovarjale konservativne stranke. Bistvo konservativnih strank je namreč zagovarjanje decentralizacije in odvzemanje moči centralni oblasti, ne pa dodajanje. Ali če ponazorimo bolj plastično. Danes se zelo dobro ve, kdo je odgovoren za postavitev ministrov stila Asta Vrečko, Simon Maljevac, Luka Mesec in ostala skrajno leva tovarišija. To so Robert Golob in poslanci Svobode, SD in Levica v državnem zboru. Dobro se ve, kdo je moral v državnem zboru na zaslišanjih »polirati imidž« teh nerazgledancev in nazadnjakov za to, da je pričaral videz njihovih strokovnih kompetenc, ki jih nimajo. In vse to je zabeleženo in dokumentirano za bodoče generacije, ki si bodo tudi na podlagi tega ustvarile svoje mnenje.

Profesorica in svetovalna delavka Liljana Fajdiga na Domovini o šolskem sistemu

Transmisijski, frontalni pouk je naravnani na neko šablono »pridne deklice«. Dečki so, žal, pogosto prezrti, zelo pogosto so tarča oštevanj s strani učiteljev, zelo pogosto so označeni kot neprimerni, nemirni,

pa so samo dečki s svojo energijo. Mislim, da bi se moral šolski sistem nujno spremeniti v smeri, da bi bil bolj naklonjen dečkom. Ogromno dečkov posledično trpi ali gredo čisto v vedenjsko smer, postanejo pretirano agresivni ali iz nekega dolgočasja delajo neumnosti in gre njihov potencial v nič. Po končani osnovni ali srednji šoli pa vidimo, da je marsikateri od teh dečkov zelo uspešen v življenju in res blesti v svojem poklicu, a to prej ni bilo prepoznano.

Vodja izpitnega programa pri Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik dr. Ina Ferbežar v Dnevniku o vladnem nižanju jezikovnih zahtev glede slovenščine

Novela zakona o tujcih, ki je bila v državnem zboru pravkar sprejeta po nujnem postopku, je z novimi jezikovnimi zahtevami močno razdvojila politiko in razburila javnost. V Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, kjer že dobra tri desetletja edini v državi sistematično razvijamo področje slovenščine kot drugega in tujega jezika in smo tudi odgovorni za obstoječi sistem preverjanja in potrjevanja znanja slovenščine, v postopke priprave novele nismo bili vključeni niti nismo bili povabljeni k razpravi o tem. /.../

Opredelitev znanja in kriteriji za jezikovne preizkuse so torej že določeni in jih ni mogoče spreminjati, saj jih enako razumejo povsod po svetu. Zato je toliko manj jasno, kaj pomeni v novi zakon zapisana namera, da bo Vlada RS »določila kriterije in merila za izobraževalni program«, na podlagi katerega se bodo izvajali izpiti iz znanja slovenščine. Iz takšne dikcije sklepamo, da vlada ne priznava stroke in strokovnega dela. Program Slovenščina kot drugi in tuji jezik je bil razvit po najvišjih mednarodnih

strokovnih in etičnih standardih ter na podlagi dolgoletnih izkušenj. Preverjanje in potrjevanje znanja slovenščine, temelječe na tem programu, je transparentno, nadzirajo ga deležniki, med katerimi so tudi štiri ministrstva, izpiti so mednarodno akreditirani. Pri tem vlada zaobide celo lastne strukture (program je potrdil ustrezen strokovni svet pri ministrstvu za izobraževanje, minister pa je določil pogoje za njegove izvajalce), prevzema torej popoln nadzor nad znanjem slovenščine. Ali s tem prevzema tudi popolno odgovornost?

Poznavalec Vzhodne Evrope in zgodovinar dr. Andrej Kozovoj v Večeru o stanju duha v Rusiji

Odsotnost komunističnih »nürnbergskih procesov« je odigrala pomembno vlogo pri tem, da Rusiji nikoli ni uspelo postati prava demokracija.

V drugi polovici devetdesetih let preteklega stoletja, v času geopolitičnega in gospodarskega zatona države, smo bili priča ponovnemu pojavu diskurzov in politik, ki so se vračali k dolgi tradiciji močne ruske države: vertikala oblasti – to je bil trend, ki se je ponovno pojavil in okreplil v času prvih dveh Putinovih mandatov, med letoma 2000 in 2008.

Spomnimo se, kako je Putin leta 2005, ko je nagovoril Zvezno skupščino Rusije (ruski parlament, sestavljen iz zgornjega in spodnjega doma, sveta federacije in dume), razpad ZSSR označil za »največjo geopolitično katastrofo 20. stoletja«. Putin že leta razpreda o tej preprosti ideji: Lenin in njegov projekt za federacijo držav, sprejet decembra 1922, sta retrospektivno kriva za razpad ZSSR. Med vrsticami to pomeni, da se ta »katastrofa« ne bi bila nikoli zgodila, če bi obstajal Stalinov projekt za »avtonomijo«, ki je bil šele v vzponu.

NOVICE

DAN SLOVENSKE ZASTAVE.

Letos obeležujemo 175. obletnico, odkar je slovenski domoljub Lovro Toman 7. aprila 1848 na Wolfovo 8 v Ljubljani prvič prinesel slovensko narodno zastavo. To je storil kot odgovor na izobešanje nemške zastave na stolpu Ljubljanskega gradu, kar so storili nemški pripadniki Narodne garde. Ob tem dogodku ugotavljamo, da smo v Sloveniji glede lastne zastave v primerjavi z drugimi državami dokaj skromni in jo uporabljamo za držano.

Vir: Splet

REORGANIZACIJA ŠOLSKE PREHRANE. Strateški svet za prehrano je šokiral s predlogom, da bi imeli šolarji možnost izbire rastlinskega oziroma veganskega jedilnika. Na to zamisel so se ostro odzvali pediatri. Predlog strateškega sveta za prehrano po njihovi oceni ne bo imel pozitivnega učinka na zdravje otrok in mladostnikov.

Menijo celo, da obstajajo možnosti, da se zgodi obratno.

KOROŠKI KULTURNI DNEVI 2023. 18. aprila so se z zaprtjem razstave »Soočanja« Zorke Weiss-L. v Galeriji Družina zaključili letošnji Koroški kulturni dnevi v Ljubljani. Koroška kultura je bila tokrat v ospredju kar dva meseca, in sicer od 22. februarja. V tem času se je odvila pestra paleta dogodkov. Predstavljena je bila glasbena in likovna umetnost, gledališka in lutkovna dejavnost, filmi, knjige, pesniške zbirke in kulturno-prosvetna društva.

NEZADOVOLJNI KMETJE. Potem ko so kmetje 24. marca izvedli vseslovenski protest po več slovenskih krajih in zahtevali spodbudno okolje za kmetovanje, so v začetku aprila s predstavniki vlade sedli za skupno mizo. Povod za proteste so bile predvsem okoljske zahteve do kmetov. »Tisoč let smo kmetovali na teh zemljiščih in varovali naravo, sedaj pa imamo samo omejitve. Okoljevarstvene organizacije postavljajo režim na naših zemljiščih, ni pa rešitev. Kmetje smo zgroženi ob teh zahtevah,« je dejal predsednik Sindikata kmetov Slovenije Anton Med-

ved. Opozoril je, da kmetom pretijo novi davki, pereča so cenovna neskladja, težave so tudi z zvermi, saj njihova populacija narašča. Protestniki so vladi dali deset dni časa, da se sestane z njimi, sicer bodo proteste stopnjevali. Kmetje so zahteve do vlade zbrali v osem točk. Med njimi so, da naj nove okoljske zahteve ne presegajo realnih zmožnosti kmetovanja, da se ponovno preuči in zmanjša območje Nature 2000, da se kmetov ne obremenjuje z novimi davki, da so ukrepi jasni in administrativno nezahtevni ter da se neposredna plačila in druga sredstva uskladijo z inflacijo.

SPORNA GRADNJA KANALA C0. Medtem ko se je evropski poslanec in sopredsednik Evropske zelene stranke Thomas Waitz mudil v Sloveniji, se je v okviru svojega obiska seznanil tudi s problematiko gradnje kanala C0 ter z nevarnim posegom v okolje na področju ljubljanskega vodonosnika. Kot so zapisali v sporočilu za javnost v stranki Vesna, je obiskal tudi nekaj lokacij ob gradbišču, kjer so njemu in predstavnikom Vesne županovi »varnostniki« odkrito grozili s fizičnim nasiljem. Presenečen nad ravnani, povezanimi s projektom, se je odločil na Evropsko

Nora Slovenija!

Stane GRANDA

Grde besede, ki pa stanje prej olepšujejo, kot pa kažejo na resnične razmere.

Veličastno zmagovita vladna koalicija zasleduje samo en cilj: izničenje vrednosti slovenske osamosvojitve. K sreči države ne more uničiti, ker je nihče ne mara ali ne potrebuje. Tako in tako pa imajo v njej glavno besedo »belgrajski krogi«, ki jih sestavljajo prišleki pa tudi Slovenci, ki se jim kolca po Jugoslaviji, Titu in partizanščini. Tudi organizator in vodja dolgotrajnih demonstracij proti prejšnji vladi je bil »Belgrajčan« (Slovenci smo v zgodovini vedno govorili o Belgradu, ne Beogradu). Če bo šlo tako naprej, bomo kmalu govorili o Beču, ne Dunaju! Sredi Ljubljane nameravajo postaviti nadnaravno velik spomenik v obliki črke Č, ki je slovenska abeceda nima. Pravijo, da v spomin na izbrisane po slovenski osamosvojitvi. Takrat so res črtali s seznama državljanov nekaj nad 25 000 ljudi, ki niso (hoteli) urediti statusa. Kar nekaj je bilo krivic, ljudje so po krivem trpeli, celo oni, ki so se borili za samostojno Slovenijo. Vlada se je opravičila, plačala tudi odškodnino, toda nekateri s tem še niso zadovoljni. Zahtevajo, da pride v šolske učbenike, da je slovenska osamosvojitve povezana z zločinom nad onimi, katerih priimek se konča na č.

Nad vsem, kar je storila prejšnja vlada, se izvaja pogrom. Njene zakone so večinoma razveljavili, ljudi pometali iz služb. Muzeja slovenske osamosvojitve niso samo odpravili, ampak so njenega direktorja vrgli na cesto kot nesposobnega. Fizično so poškodovali njegovo novo hišo. Ponoči so ga motili z droni ... Vse je prijavljal vladi, krajevni policiji, takratni šefinji policije. Zaman.

Nasploh so upokojenci najbolj na udaru.

Prejšnja vlada je skušala posebej poskrbeti za domove za ostarele. Njeni prebivalci so plačali najvišjo ceno za covid-19. Nova je zakon takoj odpravila. Obljubljala »reforme zdravstva, državnih plač, pokojnin, šolstva, davkarije« ... Ni področja, ki ga ne bi nameravala »reformirati«. Čedalje bolj je jasno, da njej ta beseda pomeni uničenje. Nasploh so upokojenci najbolj na udaru sedanje vlade. Ta jih dejansko briše s seznama največjih državnih ukrepov za izboljšanje socialnih razmer.

Vlada zna biti tudi zabavna. Opira se na nenavadne ljudi, ki jih je nevarno srečati na cesti. Tako neko dekle iz elitnih ljubljanskih krogov prijavlja policiji vse, ki jo grdo gledajo. Če slučajno gre po cesti proti vam in se ji ne morete izogniti, je najbolje, da se uležete na tla in se naredite mrtve. Omenjena »šefinja« je tudi na čelu vladnega odbora proti sovražnemu govoru. Zabavno. Toliko kot ga je slišati iz ust članov vlade in pripadnikov vladajoče koalicije, se še leta 1945 ni slišalo. Zdravnikom soli pamet nek počestni igralec, ki najraje leta v spodnjih hlačah okoli stolnice in se norčuje iz obhajila. Žalitev verskih čustev je z ustavo prepovedana, vendar ne za tiste, ki se norčujejo iz katoliške vere. Čudno? Ne! Dama je vnukinja Kučanovega svetovalca, »gatohodec« sorodnik nekdanjega zloglasnega notranjega ministra iz časov, ko so zažgali ljubljanskega škofa Vovka. No, nekateri zgodovinarji čutimo ob takih razmerah nekakšno zadovoljstvo, saj potomci nekdanjih oblastnikov praktično dokazujejo, da nismo pretiravali, ko smo negativno pisali o prejšnjem režimu. Očitno še premalo in prešibko. Resnica je nekajkrat hujša! Nora!

Ko smo že pri zgodovini kot znanosti in področju delovanja zgodovinarjev, je potrebno omeniti knjigo dr. Jožeta Možine Slovenski razkol: okupacija, revolucija in začetki protirevolucionarnega odpora. Veliko in izvrstnega je bilo že napisanega o partizanščini. Možina pa se je tematike lotil na specifičen, za novinarje značilen način dela, ki nam resnico (mišljene so grozote revolucije) pripelje pred oči z jezikom žrtev in neposrednih prič. Izšla je že v petih izdajah. Komunisti besnijo in bi avtorja že zdavnaj likvidirali, če ne bi bil eden najbolj uglednih novinarjev televizije. Tudi zaradi njega si jo hoče vlada popolnoma podrediti. Po letu vladanja ji to ni uspelo, čeprav jo močno podpirajo novinarji informativnega političnega programa, ki so ključno pomagali obstoječo vlado spraviti na oblast.

V Sloveniji resnično kraljuje norost. Ključno je vprašanje, ali so za take primerke specializirane bolnice propadle?

Za dežjem pride sonce, po zimi pomlad. Tega ne more nihče spremeniti. To je tudi ključno sporočilo zgodovine!

komisijo nasloviti pobudo za izvedbo dodatnih preverjanj in revizijo na kraju samem. S tem naj bi se zagotovilo, da sredstva EU ne bodo vložena v projekt, ki ne bi imel urejene dokumentacije in dovoljenj, vključno s presojo vplivov na okolje.

NAGRADA VSTAJENJE. Letošnja zamejska in zdomska literarna nagrada vstajenje gre v roke novinarja, prevajalca in literarnega ustvarjalca Dušana Mukiča. Prejme jo za knjigo Ljubljana skozi moja očala/Ljubljana skaus aukole moje. Gre za zanimivo avtobiografsko pripovedno besedilo, so zapisali, v katerem se avtor osredotoča na sedemletno obdobje, ko je na začetku 21. stoletja študiral v Ljubljani. Živahno in mestoma ironično pripoveduje o srečanjih in stikih, obiskih in izletih, odkriva Ljubljano in slovenske znamenitosti, veliko je pristnih drobcev iz študentskega življenja. Neizpodbitno pa je v ospredju Mukičeva intimna zgodba, eksistencialna in narodnostna: skrb za prihodnost, za poklic, definiranje lastne narodne identitete, odločanje za jezik.

Vir: Splet

GROZDETOVO LETO. Letos obhajamo dve pomembni obletnici v zvezi z bl. Alojzijem Grozdetom. 100-letnico rojstva in 80-letnico smrti. Zato je bilo v novomeški škofiji razglašeno Grozdetovo leto. Ker je Grozde zavetnik mladih, pa bo ob njegovem godu, ki ga bomo obhajali 27. maja, organizirano romanje mladih na Zaplaz iz vse Slovenije.

UKINITEV DOPOLNILNEGA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA. Poslanska skupina Svoboda je v državni zbor vložila zakonsko novelo, ki dopolnilno zdravstveno zavarovanje spreminja v obvezni in fiksni zdravstveni prispevek. Prejemnik bi bil Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, plačnik pa delodajalec oziroma v primeru upokojencev Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Povod za naglico pri vložitvi zakona je bila podražitev zavarovanja s strani zavarovalnice Generali. Ukinitvev dopolnilnega zavarovanja je lahko vsečna politična odločitev, ki pa bo dražja, kot se zdi na prvi pogled, opozarjajo v Slovenskem zavarovalnem združenju.

BLAGOSLOV MOTORISTOV. V Mirni Peči na Dolenjskem so na velikonočni ponedeljek pripravili že 25. tradicionalno vseslovensko srečanje motoristov z blagoslovom motociklov. Srečanja, ki se ga je v preteklih letih udeležilo tudi več kot 10.000 motoristov iz Slovenije in tujine, se je tudi tokrat udeležilo veliko motoristov.

ŠPORT

SMUČARSKI SKOKI. Timi Zajc je zmagal na zadnji, 32., posamični tekmi svetovnega pokala za sezono 2022/23. Svetovni prvak je za pičlo desetinko točke prehitel Anžeta Laniška. Slovenski uspeh sta s 4. in 6. mestom dopolnila Domen Prevc in Žiga Jelar.

ROKOMET. Slovenke bodo osmič zaigrale na svetovnem prvenstvu za rokometiške. Na povratni tekmi kvalifikacijskega dvoboja je Slovenija s 33 : 21 premagala Italijo in bo konec leta igrala na turnirju, ki ga gostijo Danska, Norveška in Švedska.

Vir: splet

KOLESARSTVO. Slovenija je na novi lestvici Mednarodne kolesarske zveze pridobila eno mesto in je zdaj četrta. Tadej Pogacar je po zmagi na Dirki po Flandriji le še utrdil vodstvo na samem vrhu lestvice, kjer je že 80 tednov zapored.

Višarski dnevi v znamenju zamejskih iger

Ko sem izvedela za zimske Višarske dneve mladih, sem se takoj spomnila maminih besed, da so Svete Višarje prav poseben kraj in da je razgled z vrha čudovit. Takoj sem se prijavila in komaj čakala na odhod.

Proti Višarjam smo se odpravili v petek, 17. februarja, v zgodnjih jutranjih urah. Naporno tovorjenje smučarske opreme, prtljage in ostalih potrebščin od spodnje postaje žičnice do Ehrlichovega doma nas je utrudilo, a ne dovolj, da se ne bi takoj pripravili za smučanje in se kmalu zatem že prvič spustili po belih strminah. Po koncu smučarskega dneva smo se skupaj zbrali na kosilu, ki mu je najprej sledil kratek počitek, nato pa druženje z družabnimi igrami, (živo) glasbo in plesom. Prvi večer nam je Tina Remškar predstavila Ehrlichov dom in Rafaelovo družbo, ki ga upravlja, potem pa je sledilo predavanje Mirjam Grebenc, ki je večino svojega življenja preživela v tujini, in sicer dve leti v Španiji, osem let v Belgiji in štiri leta v ZDA. Z nami je delila svojo izkušnjo o ohranjanju slovenskega jezika in kulture, o slovenskih skupnostih po svetu in o narodni zavesti. Po zanimivi predstavitvi smo druženje nadaljevali še pozno v noč. Veliko smo se smejali, se igrali in učili igrati različne družabne igre. Po napornem smučarskem dnevu smo bili že pošteno izmučeni in smo tako polni novih vtisov kar popadali v postelje.

Zjutraj so nas nekatere prebudile budilke, spet druge Uroševa harmonika, zagotovo pa vse kava in dober zajtrk. Naša glavna želja je bila, da bi bili čim prej na smučišču, saj je bila proga zjutraj

še najbolj ohranjena. Tako smo malo čez pol deveto že stali na smučkah, in na njih vztrajali do poznega popoldneva ter preizkušali številne proge, ki se jih je bilo zaradi njihovega števila praktično nemogoče naveličati. Dan so nam popestrile še pustne maske, saj je bila pustna sobota, in kar nekaj smučarjev se je obleklo v pustne kostume. Med njimi je bil tudi naš Niko, ki se je po domači šegi našemil v kurenta. Po kosilu smo se spočili, potem pa preostanek dneva preživeli bodisi ob pogovoru ali sprehodu, nekateri pa tudi ob kartah. Večer smo sklenili s sveto mašo, ki jo je obhajal naš župnik Primož in kjer smo se priporočali višarski Materi Božji.

Tudi tretji dan Višarskih dnevov mladih se je začel s prijetnim vonjem po kavi. Pookusnem zajtrku smo se na hitro preoblekli, vzeli smučarsko opremo in se spustili v dolino. Dan na belih strminah je hitro minil in že je bil pred nami večer. Tokrat smo imeli na sporedu spoznavanje Slovenije in zamejstva skozi družabne igre. Tina nam je predstavila komplet štirih iger, ki ga je konec lanskega leta izdala Rafaelova družba, in nas razdelila v štiri skupine in igra se je lahko začela. Igranje je bilo res zabavno

V prelepi višarski cerkvi, ki jo krasijo freske Toneta Kralja.

in na koncu večera sem se zavedla, koliko novega sem se naučila o zgodovini, geografiji in jezikovnih posebnostih zamejstva in Slovenije. Po dnevu, polnem vtisov, sem zaspala z mislijo, da žal naslednji dan odhajamo domov.

Višarski dnevi mladih mi bodo še dolgo ostali v spominu. Uživala sem v smučanju, predvsem pa v druženju in tkanju novih prijateljskih vezi, kar se mi zdi zelo dragoceno. Hvaležna pa sem tudi za spoznanje, kako pomembna je narodna zavest in koliko truda je potrebno, da jo ohranjamo, pa naj si bo doma ali v tujini. Komaj čakam, da se naslednje leto spet vrnem.

☛ Mija GOLOB

Predstavitev knjige Anton Ilc in Karel Kozina

V ponedeljek zvečer, 20. februarja, je potekala v Galeriji Družina predstavitev in pogovor ob izidu knjige *Anton Ilc in Karel Kozina: vzhodnokrščansko središče v Bruslju*. Sogovorniki ob omizju so bili ljubljanski nadškof in metropolit Stanislav Zore, prevajalka s. dr. Alenka Arko in Janez Pucelj, vodja izseljenske pastorale. Pogovor je moderiral David Ahačič.

Knjiga je postavljena v čas železne zavese. Komunistični režim v Rusiji je sistematično preganjal kristjane z namenom, da se izkorenini religioznost med ljudstvom, saj naj bi vera veljala za ostanek mračnjaške preteklosti. Verske publikacije so bile prepovedane, mnogo ruskih pravoslavnih duhovnikov in škofov je bilo izgnanih in pomorjenih, cerkve uničene. Verniki so imeli občutek, da bo njihova Cerkev propadla. V tej situaciji so zahodni kristjani skušali pomagati ruskim pravoslavnim vernikom s tiskanjem teoloških knjig s pretežno apologetsko vsebino, ki naj bi odgovarjala na napade ateistične ideologije. Tako so na Zahodu nastajale založbe. Založba Življenje z Bogom, ki je nastala v Vzhodnokrščanskem središču v Bruslju, je bila ena najbolj uspešnih pri tej pobudi, saj se je posebej izkazala s knjigami. V Vzhodnokrščanskem središču sta delovala dva slovenska duhovnika, Anton Ilc in Karel Kozina, ki sta tisočim onkraj železne zavese preko besede in različnih publikacij odpirala pot v srečanje z Bogom.

Med leti 1948 in 1997 je to središče v Bruslju izdalo kar 225 knjižnih naslovov, tako rekoč v brezmej-

nih nakladah, kar še posebej velja za Sveto pismo, ki so ga izdajali v tej založbi, t. i. bruseljsko Sveto pismo.

Največ zaslug za izdajo knjige ima apostolski nuncij dr. Ivan Jurkovič, eden od avtorjev predgovora h knjigi, ki je v Rusiji našel zgodovinarja Alekseja Viktoroviča Judina in Grigorija Leonidoviča Andreeva, ki sta avtorja te knjige in sta imela že pripravljeno neko osnovo za to delo. Ruski izvirnik je izšel v Moskvi pred desetimi leti. Slovenska izdaja pa je dopolnjena še s članki Antona Ilca iz raznih glasil, bibliografijo, slikovnim gradivom in poglavjem o slovensko-ruskim odnosih.

Knjigo sta izdali Rafaelova družba in župnija Ribnica, od koder sta izhajala oba duhovnika. Predgovor h knjigi so napisali že omenjeni apostolski nuncij dr. Ivan Jurkovič, kardinal dr. Franc Rode in ljubljanski nadškof in metropolit Stanislav Zore.

Msgr. Janez Pucelj je na začetku srečanja razložil, kako je Ilca in Kozino pot kot begunca vodila v Bru-

selj in da je Vzhodnokrščansko središče ustanovila Kongregacija za vzhodne Cerkve z namenom duhovne oskrbe katoliških in pravoslavnih vernikov pod komunizmom. Duhovnik Anton Ilc je bil določen za voditelja Vzhodnokrščanskega središča. To je imelo močno osnovo v podpornikih, ki so ustanovo podpirali, da je le-ta lahko plačevala tisk, prevajanje in razpošiljanje, ki je potekalo na domiselne načine (vezi prijateljev in sorodnikov, ruske turistične agencije ...). Moto teh dveh slovenskih duhovnikov je postal: »Če ne more na teren duhovnik osebno, naj gre tja knjiga.« Pucelj je povedal še, da so bili publicističnega truda Vzhodnokrščanskega središča

v Bruslju najprej deležni katoličani v Sovjetski zvezi, kar pomeni, da so knjige potovale tudi v Belorusijo, Ukrajino, Kazahstan, Litvo, Latvijo itd. Spremembe, ki jih je prinesla perestrojka, so odpirale možnosti sodelovanja na drugi strani železne zaves. Takrat so iz Vzhodnokrščanskega središča v Bruslju v tovarnjakih poslali okoli 40.000 izvodov tako imenovanega bruseljskega Svetega pisma.

Sestra dr. Alenka Arko je na predstavitvi knjige povedala svojo izkušnjo, da je ob svojem prihodu v Rusijo konec 90-ih let občutila hvaležnost ljudi

za te knjige, ki so prihajale iz Bruslja. Takrat je bila že perestrojka in so te knjige množično prihajale v Rusijo, Ukrajino in Belorusijo. Tudi ona je poudarila kakovost t. i. bruseljske Biblije s kvalitetnimi opombami pravoslavnega duhovnika, mučenca Aleksandra Mena. Po teh Biblijah so študirali bogoslovci v semenišču v Sankt Peterburgu. Navezala se je tudi na dediščino Vzhodnokrščanskega središča, ki se je iz Bruslja preko Italije preneslo v samo Moskvo. Tam so ustanovili t. i. duhovno knjižnico, ki je kulturni center in je neznansko živ, saj vsak dan prirejajo po

eno prireditev: koncerte, razstave, okrogle mize, delavnice, kar pomeni, da dediščina Vzhodnokrščanskega središča v Bruslju živi na neki način naprej; na način, kot je potrebno za ta čas in za današnje ljudi.

Ob koncu srečanja je nadškof Zore spregovoril o ekumenskih odnosih med pravoslavni kristjani in katoličani, ki so se združevali v Vzhodnokrščanskem središču v Bruslju ter o pomenu oznanjevanja. V hudih časih, ko je mnogo ljudi verjelo, da se ne da nič narediti, je ta bruseljska skupinica ljudi naredila ogromno, kar je navdih tudi za nas.

ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI

Mojca Polona VAUPOTIČ

Kamni sporočajo

Razstava Eveline Sušnik

Ste se že imeli kdaj priložnost povzpeti na Podbrdo ali Križevac v Medžugorju in videti na tisoče kosov kamnja različnih oblik, barv in velikosti? Na božji poti na Križevac je romarka in avtorica tokratne razstave Evelina Sušnik našla lepo število kamnov, v katerih je opazila različne simbole, ki so v večini odlikavali podobe človeških obrazov. Proti Križevcu se redno vrstijo skorajda neskončne kolone ljudi, ne le v milih pomladnih in jesenskih dneh, ampak tudi takrat, ko sonce neusmiljeno žge ali mrzel veter vztrajno brije. In tam ni uhojenih lepih poti, so zgolj takšni in drugačni kamni, veliki in majhni, a ne več tako ostri, ker so jih zgladile noge milijonov romarjev. Stopinje v kamenju pa vidno izražajo njihove misli in življenjske zgodbe. Morda se bo marsikomu zdelo, da je ta zgodba oziroma razstava bolj psihološkega kot pa likovnega značaja, saj se spogleduje bolj s človeško izkušnjo in izrazito simboliko prepoznavanja kot pa z likovno predstavitvijo.

V začetku meseca marca 2023 so v Posavskem muzeju Brežice ob sodelovanju tamkajšnjega Fotokluba odprli fotografsko razstavo Eveline Sušnik z naslovom *Kamni sporočajo*. Fotografije prikazujejo odsev obrazov na kamnih, ki v prisposodbi zrcalijo različna razpoloženska stanja človeka. Da je do te razstave sploh prišlo, je bilo potrebno prehoditi še kar nekaj dodatnih korakov, da je bila realizirana.

Na poti v Medžugorje je voditeljica romanja skupini božjepotnikov dejala, naj si ob vzponu na

Na otvoritvi razstave

goro vzamejo v roko en kamenček in naj ob njem premišlujejo o stvareh in dogodkih, ki se jim zdijo pomembni v življenju. Ob prihodu na cilj pa naj ga odložijo na kraj Marijinega prikazovanja. Sušnikova je ob hoji navzgor uzrla kamen s simboliko človeškega obraza in se ob tem vprašala: mar mi kaj sporoča? Ob nadaljevanju poti je opazila še več kamnov s podobno simboliko – méni, da jih je bilo kakšnih 40. Ker čas ni dopuščal, da bi se pri vsakem ustavila, se je odločila, da jih fotografira. Ko si jih je doma pobliže ogledala in o njih razmišljala, so se ji pričeli v mislih odvijati življenjski dogodki iz preteklosti, pretežno tisti z grenkim priokusom. Prepoznala je emocije, za katere sploh ni vedela, da jih nosi v sebi. Vendar so se ji sčasoma reminiscence lajšale. Čustva in misli so se ji pričele jasni, pogled na kamne pa je bil čedalje bolj sproščen in osvobajajoč. Nekaj izbranih fotografij je nato pokazala še svojim bližnjim. Temu je sledilo presenečenje, saj so ostali opazovalci zaznali povsem drugačne emocije kot ona, le redke so bile podobne. Kmalu za tem se ji je porodila zamisel o razstavi, z namenom, da bi se tudi obiskovalci dogodka soočili s katero izmed podobnih izkušenj. Direktorica Posavskega muzeja v Brežicah je dejala, da so tovrstne zgodbe vedno odlične za dopolnitev muzejskega programa.

Pri dobri razstavi pa seveda ne gre brez strokovnih izvedencev. Med temi je bila prav direktorica muzeja, ki je sprejela Evelinino prošnjo in prevzela glavino izvedbe. Poudarila je, da ima brežiški muzej regionalni značaj. V njem se nahajajo krasni prostori, namenjeni različnim likovnim in kulturnim predstavitvam. Za razstavo *Kamni sporočajo* je bilo izbrano specifično prizorišče, povsem ustvarjeno za Evelinino izpovedno izkušnjo. To je nekda-

nja grajska klet muzeja, ki vzbuja navdih narave v sozvočju kulture, temu pa botrujejo prav kamni, opeka in celo vinska kultura, ki jo prebivalci teh krajev zelo spoštujejo in cenijo, saj je del njihove regije. Omenjeni prostor daje različnim razstavljavcem tudi možnosti, da lahko svoje osebne zgodbe zaupajo obiskovalcem. Ob postavitvi razstave *Kamni sporočajo* je sodeloval še brežiški Fotoklub, ki je Sušnikovi nudil pomoč ter moralno podporo. Predsednik društva je ob otvoritvi razstave izpostavil avtoričino idejo o sami vsebini ter poudaril, da je smisel njene razstave prav v tem, da ljudje gremo v življenju mimo marsičesa, a tega ne vidimo. Ob teh besedah se me je dotaknila misel iz Janezovega evangelija: »Veter veje, koder hoče, njegov glas slišiš, pa ne veš, od kod prihaja in kam gre« (Jn 8,3).

Razstava *Kamni sporočajo* je odkrita zgodba, v kateri nam Evelina razkriva različne plasti svoje osebnosti. To pa je pri umetnosti ena izmed dragocenejših utrinkov in na takšni razstavi lahko spoznamo, da je tovrstna predstavitev, ki jo je izvedla Evelina, precej zahtevna. Njene razstavne eksponate, ki bodo na ogled do konca aprila, si lahko ogleda vsak na svoj način in inspirira marsikoga, ki išče simboliko v predmetih ali dogodkih, ki so po vsebini »drugačni« od tistih, ki so že na prvi pogled jasni in razumljivi.

Fraza, ki jo večkrat slišimo, »živeti v kamni dobi«, ima danes slabšalen, zaničevalen prizvok, a če dobro pomislimo, je kamen še vedno tisti material, ki nas spremlja od rojstva do smrti, od krstilnice do nagrobnika. Ob zaključku bi dodala, da je v izročilu ljudstev in narodov kamenju različnih oblik, barv in velikosti namenjeno posebno in spoštljivo mesto. V Slovarju simbolov celo piše, da med dušo in kamnom obstaja tesno razmerje.

Primer kamna s podobo obraza

Blagoslovitev Našega doma v San Justu

Po naselitvi v Argentino je večina slovenskih povojnih beguncev ostala v glavnem mestu Argentine. V mestu so se redno srečevali pri sv. maši, darovani v večji kapeli salezijanskega kolegija in nato v bližnjih prostorih, ki jim jih je nudila buenosaireška župnija sv. Julije. Prostor so se nahajali na ulici Víctor Martínez, zato so prostor poimenovali »na Martincu«.

Ko so začeli iskati parcele, na katerih bi si sezidali svoje hiše, so jih morali iskati bolj v buenosaireških predmestjih. Če so še hoteli biti pri slovenski maši, je bilo treba precej časa vložiti v vožnjo

v mesto. Hoteli so biti tudi bliže kraja, kjer bi se srečevali, zato je kmalu zrasla misel na skupni dom, v katerem bi poleg verskih obredov imeli tudi prostore za šolske dejavnosti, prosvetne, družabne in športne.

Lepo število družin se je naselilo kakih 22 km zahodno od središča mesta Buenos Aires, v kraju, poznanem kot San Justo. S skupnimi močmi in povezani v zadrugo Naš dom so tamkajšnji rojaki kupili veliko hišo z vrtom in dvoriščem in jo preuredili za prvotno uporabo. Tako so 21. oktobra 1956 prostore blagoslovili v sklopu celodnevne

prireditve. Pričeli so zjutraj s slovensko mašo v župnijski cerkvi, ki jo je daroval Martin Radoš. Nato je bila sama blagoslovitev in več govorov, nastop šolskih učencev z učiteljico Angelco Klanšek, potem pa tekma v odbojki med moštvoma Našega doma in Slovenske fantovske zveze. Popoldne se je razvila še družabna prireditev, med katero je igral ansambel Harmony Jazz.

V fotoarhivu Rafaelove družbe so posnetki te prve blagoslovitve (sčasoma so dokupili še nekaj sosednjih parcel in sezidali mogočno postojanko slovenstva).

Potek blagoslovitve in celotne prireditve je vodil Viktor Berlot.

Predsednik zadruga Naš dom Ludvik Hren.

Naš dom San Justo, odprt za vse Slovence.

Botra Našega doma Vinko Županc in Anica Indihar, roj. Adamič sta z razvezo argentinskega in slovenskega traku simbolično odprla vrata novega skupnega doma.

S petjem je sodeloval zbor sanjuških pevcev z dirigentom Jankom Zakrajškom.

Župnik Janko Mernik SDB je opravil blagoslovitev prostora. Na sliki s predsednikom Našega doma Ludvikom Hrenom in botro Anico Indihar med sajenjem spominskega drevesa.

Mlad fantič recitira sprev na argentinski zemlji – dom slovenski!

Na odprtju Našega doma je sodeloval tudi ansambel Harmony Jazz. Njegovo ime najdemo zapisano na programu mnogih drugih družabnih prireditvah.

ANGLIJA

LONDON

Na drugo nedeljo v mesecu marcu, 12. marca, ko smo obhajali tretjo postno nedeljo, je bila slovenska maša v kapeli Doma za rojake iz Londona in okolice s prav lepo udeležbo. Bogoslužje je vodil župnik emeritus Stanislav Cikanek, ki nas je prišel obiskat iz Ljubljane. Bralca poročila Gospodovega trpljenja (pasijona) in prvega berila sta bila Ivana in Simon iz Gorice, oba zamejska Slovenci. Pri maši smo peli slovenske postne pesmi. Po koncu bogoslužja sta Debora in Rachel pripravili bogat prigrizek za vse prisotne, Teddy pa je zaigral na harmoniko in kitaro in poskrbel za veselo vzdušje. Ker v našem domu ni rezidenčnega duhovnika, slovenske maše niso redne, zato druženje po maši našim ljudem še toliko več pomeni. Zaradi obveznosti in razdalj se nekateri ne vidijo pogosto, zato pa se lahko tu sprostijo in kaj pogovorijo. Ker bo maja gospod Cikanek, ki je bil 30 let župnik v Londonu, obhajal 80. rojstni dan, je bil deležen čestitk in dobrih želja, pa tudi daril od rojakov in bivših župljanov. Naj mu dobri Bog podari še veliko srečnih povratkov dneva.

Gospod Cikanek pri bogoslužju

ksandra je ljubiteljska kuharica, ki eksperimentira s hrano le v prostem času, tako je bilo navdušenje še večje, saj je kakovost in izgled pripravljениh jedi na nivoju največjih kuharskih mojstrov.

Pred večerjo nas je s koncertom trobil prijetno presenetil orkester Glasbene šole iz Slovenske Bistrice, ki so ravno ta vikend bivali v Domu. Igrali so čudovito slovensko glasbo Avsenikov, starih ljudskih pesmi, Avia banda in tudi nekaj angleških ter ameriških skladb.

Večerje se je udeležilo osem Slovenk, ki se med seboj še niso po-

Bralka odlomka iz Svetega pisma

Druženje po maši ob slovenskih dobrotah in melodijah v Našem domu

znale. Tako je bil dogodek odlična priložnost za navezavo novih poznanstev.

Najlepša hvala kuharici Aleksandri za trud in vse dobrote. Hvala tudi

Glasbeni šoli Slovenska Bistrica ter Valterju, ki je pripravil program in odlično vodil orkester.

*Napisala Marko Istenič in
Valentina Osolnik*

BENELUKS

BRUSELJ

Letošnje slavlje velike noči

Vsoboto, 1. aprila, smo se srečali v cerkvi sv. Bonifacija v Rijswijku, v Haagu. Pred mašo ob 16. uri so otroci s svojimi starši v posebni delavnici, ki jo je vodila naša učiteljica Špela, pripravili velikonočne butarice za blagoslov in procesijo. Nato smo prisluhnilo poročilo o Jezusovem trpljenju in smrti po evange-

Izdelovanje butaric za cvetno nedeljo v Haagu

Delavnica butaric za cvetno nedeljo v Bruslju

Vesetje pri delavnici velikonočnih butaric

Med blagoslovom velikonočnih butaric v SPC v Bruslju

listu Mateju, nadaljevali smo s sveto mašo in po maši je sledila prijetna družabnost.

V nedeljo, 2. aprila, je bilo slavic cvetne nedelje v Bruslju. Eno uro pred nedeljsko mašo ob 10. uri so otroci in njihovi starši bili v delavnici za izdelovanje velikonočnih butaric. Otroci in njihovi starši vsako leto nestrpnost pričakujejo to priložnost, da sami naredijo butarice, ki jih nato blagoslovimo in v procesiji odnesemo v hišno kapelo Slovenskega pastoralnega centra. Pri branju

pasijona po evangelistu Mateju je sodelovala celotna skupnost. S posebnimi poudarki smo se poglobili v Jezusovo trpljenje in njegovo odrešilno smrt na križu. Pri maši so bili k sodelovanju še posebej povabljeni letošnji prvoobhajanci in birmanci. Z njihovimi starši smo po maši imeli še kratko veroučno srečanje, s katerim smo se pripravili na obhajanje velikonočnih skrivnosti v velikem tednu, ki je bil pred nami.

Na veliko soboto, 8. aprila, smo v hišni kapeli imeli blagoslov velikonočnih jedi. Ob premišljevanju globoke simbolike velikonočnega že-

gna smo se pripravili na obhajanje velike noči, našega največjega praznika. Na samo veliko noč, v nedeljo, 9. aprila, smo se k slovesnemu bogoslužju zbrali ob 10. uri. Ob veselem prepevanju velikonočnih pesmi, ki jih je spremljal naš hišni ansambel, smo molili in se priporočali vstalemu Gospodu, da bi, tako kot apostoli, postali priče Jezusovega vstajenja v svetu in okolju, v katerem živimo. Molili smo tudi za mir na svetu in v krajih, kjer, nedaleč od nas, divja vojna. Z nami so bili tudi nekateri pravoslavni verniki, ki prihajajo iz krajev preizkušnje.

Na velikonočni ponedeljek sem se skupaj z nekaj verniki iz Bruslja udeležil praznične slovenske maše v Genku. S sobratom Gregorjem in delegacijo iz Bruslja smo se po maši udeležili tradicionalnega velikonočnega zajtrka v dvorani Našega doma v Genku.

Poročilo je pripravil župnik, dr. Zvone Štrubelj

Procesija v kapelo na cvetno nedeljo

Otroci pri blagoslovu velikonočnih jedil

Med mašo na velikonočni ponedeljek v Genku

EISDEN

V Eisdnu, Genku in Heerlenu smo lepo praznovali velikonočne praznike. Po lepem slovenskem verskem običaju smo imeli blagoslov velikonočnih jedi, jerbason ali košar. Spomnili smo se simbolnega pomena vseh jedi, ki pa predstavljajo tudi avtohtono slovensko hrano.

Tako pri vstajenjski maši ob 7. uri v cerkvi sv. Barbare kot na velikonočni ponedeljek v Genku je zelo lepo pel zbor Slomšek z zborovodjem Karlijem Cverletom. Vsi navzoči smo bili prevzeti od lepega petja vseh delov maše, kar je dodatno

Zbor Slomšek pri vstajenjski sv. maši

Zborovodja Karli Cverle in zbor Slomšek v Genku

Med blagoslovom jedi smo tudi peli (Heerlen).

pripomglo k verskemu doživljanju veselja, da je med nami vstali Gospod.

Po obeh slovesnih mašah v nedeljo in ponedeljek je sledil velikonočni zajtrk v Eisdnu in v Našem domu v

Velikonočna maša v Heerlenu, Nizozemska

Genku, kjer smo nadaljevali prijetno druženje. Posebna zahvala Stanetu Revinski, ki je priskrbel in pripravil velikonočni zajtrk.

smo si najprej ogledali grad in čudovito okolico, kjer živi svetovno znani glasbenik in violinist Andre Rieu, ter mestni center, kjer sta dve cerkvi druga zraven druge, evangeličanska in katoliška.

Avtor fotografij in besedila:
Gregor Šemrl

Eisden, velikonočna sveča nam predstavlja Kristusovo luč, ki je premagala temo.

Nedeljska maša v Heerlenu na Nizozemskem je bila lepo obiskana in lepo je slišati ljudsko petje, ko smo peli pesmi Zveličar naš je vstal iz groba, Zapoj veselo o kristjan in O Marija, bodi zdrava.

Na velikonočni ponedeljek nas je obiskal tudi duhovnik dr. Zvone Štrubelj z delegacijo iz Bruslja. Zelo smo bili veseli, da je somaševal, nas nagovoril in tudi povabil, še posebej zbor Slomšek, 25. junija v Bruselj, ko bo blagoslov obnovljene stavbe in kapele, ki jo bo vodil ljubljanski nadškof Stanislav Zore. Navzoči bodo tudi drugi visoki državni gostje. Z dr. Zvonetom in njegovimi spremljevalci smo si po maši in velikonočnem zajtrku šli pogledat Maastricht. Tam

Duhovnika Zvone Štrubelj in Gregor Šemrl mašujeta v Genku na velikonočni ponedeljek.

Velikonočni zajtrk v Genku

Žegen v Genku v dvorani Našega doma

Na veliki petek, 7. aprila, smo se v Genku poslovili od Jožeta Čotarja.

Jože »Pepi« Čotar je bil rojen 11. maja 1937 v Dornberku v Sloveniji. Leta 1958 je prišel v Belgijo in 4. aprila 2023 umrl v Genku v Belgiji.

Dokler je živel v Belgiji, je bil član Slovenskega kulturnega društva Slomšek in pevskega zbora Slomšek. Leta 1988 je bil med ustanovitelji Slovenskega kulturnega

Veselo druženje pri zajtrku po vstajenski maši, Eisden

Dr. Zvone pozdravlja ljudi na zajtrku, saj jih je nekoč kot dušni pastir oskrboval v Genku.

Pokojni
Jože Čotar

društva Naš dom. Kot izkušen zidar je prispeval k uresničitvi stavb Slovenskega kulturnega društva Naš dom v Genku in Slovenske katoliške misije v Eisdnu. Svoje življenje je zgradil v Belgiji, v srcu pa je vedno nosil Slovenijo.

FRANCIJA

FREYMING-MERLEBACH

Pomlad in njeno okolje nas ne vara, je resnična, saj je narava v pravem pomladanskem razcvetu. Počutje je udobno, ker se z vsakim dnevom odpirajo lepote spomladanskih čarov.

Pri slovenski katoliški misiji smo to priložnost upoštevali in v veselju praznovali sv. Jožefa, ki slavi svoj imendan prav pred pragom pomladi.

In v objemu nedelje, 19. marca, smo se v smislu družinskega in materinskega dne zbrali številni člani in tudi nečlani, da skupno slovesno praznujemo dan, ki nam je obetal veselje druženja.

Prvo srečanje se je začelo kot običajno pri sv. maši. Poglobili smo se v pobožnost in priporočili tudi v molitvi zavetniku slovenske katoliške misije, patronu skupnosti sv. Jožefu. Po maši nas je pričakal dan veselja, saj smo se združili v velikem številu kot velika družina. Župnik Jože Kamin si je ponovno oblekel predpasnik in prevzel odgovornost v kuhinji in z izredno pozornostjo in veseljem stregel svoje ovce.

Predno smo začeli s postrežbo jedil, je Jožica Curk v imenu društva pozdravila vse navzoče s toplimi besedami in zajela naslednja praznovanja in smisel dneva:

Spoštovani in prisrčno dobrodošli, cenjeni gostje in člani društva Prijateljev slovenske katoliške misije Freyming-Merlebach.

Danes nas je združila želja, da preživimo dan, ki naj bi za vsakega pomenil družinski dan veselja.

Ko se velika družina zbere pri skupnem kosilu, jih objame veselje in družinska sreča. Naj nas danes razveseli, da smo mi ta družina, saj nas veže prijateljsko druženje, nad katerim prosimo Boga, da dobrotljivo deli svoj blagoslov.

Moja velika želja je, predragi gostje, in hvaležna sem vsakemu posebej, da

V nedeljo, 19. marca, v Merlebachu

Na dan sv. Jožefa pri skupnem celodnevem kosilu na misiji v Merlebachu

Bruno poskrbi za pevsko vzdušje.

Jožica Curk prisrčno pozdravlja vse navzoče, še posebno Jožefe in Jožice.

smo danes zbrani v tako velikem številu, in obed, ki ga bomo pravkar zaužili, naj bo družinsko toplo doživet.

Kaj je za nas večje veselje in doživetje, predragi prijatelji, ki nam je tujina odprla vrata, da se lahko zbiramo tukaj v našem slovenskem domu kot sinovi in hčere matere Slovenije.

Zato vam želim danes v imenu društva, da se poglobimo v spomine in veselje na preživeti 40-letni čas obstoja, na doživete nepozabne čase, ki jih hranimo kot dragocen zaklad v skrinjici srca.

V današnje praznovanje je vključen tudi materinski dan, posvečen vam, predrage matere in žene.

Materinski dan je tudi glasilo, ki nas povezuje v mesecu marcu s praznikom Marijinega oznanjenja.

Ker je beseda mati, mama globoko čustvena – želim vam, predrage mame, tukaj navzoče, v imenu društva, da bi vsako izmed vas objel topel žarek pomladi in zajela materinska sreča in toplina globino vaših src.

Ko sem omenila besedo mati, vam moram priznati, kako čustveno so me pobožale besede, ko mi je neka znanka rekla: »Veš, ob vsakem rojstnem dnevu mojih bratov in sester se spominim naše mame, grem na pokopališče, ji prižgem svečo v zahvalo za življenje, ki ga je darovala svojim številnim otrokom.« Rekla je, enajst nas je bilo. Priznam vam, da sem se počutila zelo pretreseno. Pomislila sem, kako so ljudje plemeniti in bogati s čustvi. Mislimo tudi mi danes ob tem materinskem dnevu na naše drage mame s hvaležnostjo za darovano ljubezen in luč življenja.

Tretje praznovanje: danes je praznik sv. Jožefa, ki so ga deležni vsi Jožeti in Jožice. Vsem iskreno čestitam. Predvsem našemu župniku Jožetu Kaminu.

Sv. Jožef je tudi zavetnik naše kaple. V varstvo smo mu zaupali naš biser, Slovensko katoliško misijo in vse, kar imamo. Vam, gospod župnik Jože Kamin, iskreno vse najboljše za današnji godovni dan. In hvala za to veliko pozornost do nas vseh in za današnji trud, ki ga vlagate v kuhinji, da se bomo pocrkljali ob dobrotah. Hvala je skromna beseda, vendar bogata, kadar prihaja od srca.

Sedaj pa želim vsem skupaj dober tek in prijeten dan.

Na cvetno nedeljo je bila kapela svetega Jožefa napolnjena do zadnjega kotička.

Tatjana je prinesla na cvetno nedeljo tudi tipično slovensko butarico.

Dan se je odvijal v izredno prijetnem vzdušju do poznega popoldneva. Predno smo se razšli, je župnik Kamin obdaril vse matere in žene s šopkom vrtnic, ki jih je posušil in pripravil z izredno pozornostjo, da bodo domove krasile kot spomin na lepo preživet materinski dan.

Sledila je cvetna nedelja. Pri maši ob blagoslovu zelenja je pušpan za-

šumel med zelenjem, katero so krasile tudi butarice, simbol slovenskih šopkov cvetne nedelje. Blagoslov zelenja se je dvignil v nebesne višine, ki nas bo spominjal in spremljal do Kristusovega vstajenja in veselja do vstajenjskega velikonočnega jutra. Cvetna nedelja je tudi spomin na slovesen Jezusov vhod v Jeruzalem, kjer je dovršil svojo velikonočno skrivnost.

Po doživeti sv. maši smo se povzpeli v prostore dvorane, kjer smo ponovno v skupnem druženju in dobrem okusnem kosilu preživeli lep dan in pogovori so nas že vključevali v veliki teden, prihod praznovanja velikonočnih praznikov.

Vsem Slovincem doma in po svetu želimo v imenu društva Prija-

teljev slovenske katoliške misije Freyning-Merlebach blagoslovljene velikonočne praznike. Praznovanje v veselju, objeto s simboli velikonočnih jedi ob velikonočnem zajtrku, želeč vam, da ga združeni v mislih pri pogrjnjeni beli mizi zaužijemo spoštljivo kot spomin na Jezusovo zmago nad smrtjo.

J. Curk

NE MČ I J A

AUGSBURG

Ravensburg – Cerkevna poroka Marjana in Vere Logar

Za slovensko župnijsko skupnost v Ravensburgu je bila maša v soboto, 11. marca, nekaj posebnega. Zahvala za pestro dogajanje gre Marjanu in Veri Logar, ki sta povabila na njuno cerkevno poroko vse prijatelje in znance, ki redno prihajajo k slovenski maši. Ob tem je treba povedati, da sta se civilno poročila že pred petdesetimi leti. Mašo in poročni obred je vodil župnik Kutin.

V nagovoru je dejal: »Danes je prav na poseben način vajin dan. Prišla sta v cerkev, da civilno zakonsko zvezu, ki sta jo sklenila pred petdesetimi leti, dopolnita s cerkevno poroko in se v polnosti Bogu izročita v njegovo varstvo. Pred Bogom, duhovnikom Romanom, pričama Cirilom Janežičem in Elisabetho Scheuerle in zbranim ljudstvom bo postala pred oltarjem izrečena vajina obljuba ljubezni drug drugemu sveti zakrament. To je velik Božji dar, ki je zgrajen na veri, upanju in ljubezni. Zlato civilno poroko bosta danes dopolnila z bliščem svetega zakramenta. S ponosom in hvaležnostjo gledata na prehojeno pot in z zadovoljstvom ugotavljata, da sta življenjsko poslanstvo dobro izpolnila. Podarila sta življenje sinu Aleksandru, ki danes z vama deli veselje. Tudi vsi, ki smo tu zbrani, se

Skupna slika po končani poročni slovesnosti

Poročenca Logar s sinom Aleksandrom, vnukom Robinom in obema pričama

z vama veselimo.« Že sam obred cerkvene poroke je pritegnil pozornost vseh zbranih. Poročni nagovor in petje, spremljano s kitaro, je še dodatno prispevalo k slavnostnemu prazničnemu vzdušju. Po maši se je

slavje še dolgo nadaljevalo v dvorani pod cerkvijo, kjer poleg pogrjnene mize ni manjkalo tudi številnih čestitk, obdarovanj in drugih izrazov pozornosti.

R. Kutin

Ulm – Obeležitev mednarodnega dneva žena in gregorjevo

V nedeljo, 12. marca, je v Ulmu v cerkvi Svetega Duha potekala slovenska maša. Župnik, gospod Kutin, je že med mašo spomnil, da smo 8. marca obeleževali dan žena. Opozoril je, da so v številnih deželah Bližnjega vzhoda, Azije, Afrike in še kje ženske v težkem in podrejenem položaju ter trpijo veliko krivic. Izpostavil je zlasti, da marsikje sploh nimajo pravice do izobrazbe, kar je danes v Evropi nekaj povsem samoumevnega.

Po maši smo se zbrali v cerkvenih prostorih (Rupert-Mayer-Haus), kjer je potekala krajša prireditev v čast ženskam. Gospod Slane je razložil izvor in pomen tega mednarodnega praznika, ki ga v približno sto državah praznujejo vsako leto 8. marca. Je dan praznovanja ekonomske, politične in socialne enakopravnosti in dosežkov žensk.

Prisotne ženske so prejele nageljčke. Slišali smo tudi recitacije treh pesmi dr. Marka Dvořáka (alias Anton Slavič), katerih tema so bile ženske in ljubezen.

Gregorjevo je praznik, ki se praznuje 12. marca, na god sv. Gregorja. Za številne ljudi predstavlja prihod pomladi, saj se je po starem koledarju praznovalo na prvi spomladanski dan, ko je svetli del dneva postal daljši. Takrat naj bi čevljarji, kovači in drugi rokodelci

G. Slane je spregovoril o nastanku dneva žena 8. marca.

Vse dame so dobile nageljčke.

predvsem v krajih na Gorenjskem prenehali delati ob umetni svetlobi. Po ljudskem izročilu se na ta dan »ptički ženijo«, zato je praznik povezan tudi z zaljubljenici (povzeto po Wikipediji).

Augsburg – Folklorni seminar

V soboto, 25. marca, je v Augsburgu v prostorih slovenske župnije pod strokovnim vodstvom voditeljice Nine Lusa potekal folklorni seminar, ki ga je organiziralo SKŠD Drava Augsburg. Pred-

stavljeno je bilo bogato ljudsko izročilo v obliki glasbe, petja in plesa. Na pevski in plesni delavnici smo se udeleženci naučili nekaj slovenskih narodnih pesmi in plesov. Seminarju je sledilo druženje v prijetnem vzdušju.

Folklor je prevzeta in poslovenjena beseda. Sestavljena je iz angleške besede folk (ljudstvo, nemško Volk) in lore (izročilo ali tradicija, nemško Überlieferung).

Marko Cerar

Plesni pari na folklornem seminarju v Augsburgu

MÜNCHEN

V postnem času smo poskušali urediti svoj odnos do Boga in svojih bližnjih v župnijski skupnosti, najprej pa na osebni ravni. Koliko je resnega prizadevanja v posameznih vernikih, ne vidimo in ne vemo. Vidijo se le zunanja znamenja plemenitega in dobrega srca in duha, iz katerega izhajajo dobra dela in skrb za duhovnost. To pa se vidi na ljudeh in njihovem medsebojnem odnosu, v delih dobrote in potrpežljivosti, razumevanja, sprejemanja ... Veliko tega se dogaja vsak dan in vsepovsod tudi tam, kjer nismo zraven in ne vemo vsega. Razvidno pa je, ko pridemo skupaj in uživamo srčno veselje ob srečanjih pri mašah ob nedeljah, v manjšem merilu pa morda še bolj pristno pri mašah med tednom v kapeli. Molitvena skupina v Münchnu pred vsako mašo redno moli. Sem in tja se v cerkvi sv. Janeza Nepomuka pridruži še kakšen faran ali faranka. Ne dvomimo, da je marsikomu postni čas prav posebno vabilo k osebni poglobitvi v molitvah in dobrih delih. K temu spodbuja Božja beseda, ki je v postnem času skrbno izbrana prav v ta namen. Kdor dobro posluša in si zapomni, gotovo ne bo ostal brez notranje spodbude in zahteve lastne vesti, da se pridruži mnogim kristjanom, ki vzamejo postni čas zares. Na to nas je opozorilo dejstvo, da na vsaj nekatere postne nedelje opažamo večje število udeležencev pri nedeljski maši. To je hitro razvidno zaradi majhnih skupnosti, kjer šteje vsak za dva, bi rekli po domače. In to je spodbudno.

Ne smemo pa mimo opazanj, ki so zaskrbljujoča. V času omejevanja stikov zaradi virusa korone se je marsikomu zrahljala vez s skupnostjo. Ljudje tudi sedaj, ko je 'zrak spet čist', ne prihajajo več ali pa precej redkeje k maši kot pred tem. Najbrž ni vzrok le udobje, da v nedeljo ostanejo zase doma ali si privoščijo druge cilje. Kar precej faranov, ki so bili nekoč redno ali vsaj občasno pri maši, ni videti več pri slovenski maši. Komodnost je, če

se kdo ustraši vsakega malo slabšega vremena, in se mu ne da stopiti v dež in veter zunaj doma. Opuščanje maše zaradi takih malih ovir govori o slabotni navezanosti na slovensko župnijo. So pa med temi, ki jih ni več redno k maši, tudi verniki, ki so morali zaradi slabšega zdravja ali ostarelosti opustiti slovensko mašo, gredo pa v bližnjo farno cerkev k nemški.

Naslednje zaskrbljujoče znamenje je odnos do zakramenta Božjega usmiljenja, do osebne zakramentalne spovedi. V lepi baročni cerkvi v Münchnu ni primernih spovednic. Tudi v cerkvah po drugih krajih, kjer se shajamo k maši, komaj kdo od vernikov ve, kje je spovednica ali prostor za prejem tega zakramenta. Zelo redko se zgodi, da kdo vpraša in želi k spovedi. Duhovnikov spodbudi pri oznanilih ali v farnem listu Med nami povedano, da je vedno na razpolago za podelitev tega zakramenta, sledijo le redki posamezniki. In vendar je to zakrament, ki pomiri srce in pomaga, da človek lažje živi in diha, kot je to povedal eden od naših faranov.

Na veliki teden je bilo v župnišču veliko priprav. Prav tako po družinah. Cvetno nedeljo smo praznovali v Waldkraiburgu, Nürnbergu, Ingolstadt in Münchnu. Nekateri farani so prinesli zelenje in doma pripravljene šopke, največ pa se jih je razveselilo oljčnih vejic iz slovenskega Primorja, ki jih je ponudil duhovnik svojim vernikom. Morda bi se dalo to urediti za naprej tudi tako, da bi se bolje pokazala udeležnost faranov. To je stvar naslednjih pogovorov in skupnih dogovorov v slovenskih skupnostih.

Za velikonočno tridnevje smo imeli obrede v hišni kapeli. Med nami je bil prijeten gost basbaritonist Marko Fink. Povabljen je bil k sodelovanju na križevem potu narodov, ki je tradicionalna pobožnost v središču bavorske prestolnice na veliki petek, in poteka od cerkve sv. Mihaela po ulici do Marijinega trga pred mestno hišo. Posamezne postaje križevga pota pripravijo narodne župni-

je. Letos smo Slovenci oblikovali 5. postajo. Sodelavca sta bila Rozman Konrad in Tatjana, ki je brala pripravljena besedila k postaji, ko Simon iz Cirene pomaga Jezusu nositi križ. G. Marko je potem zapel pesem Kraljevo znam'nje križ stoji. Bilo je zares mogočno in lepo. Vsem sodelavcem smo hvaležni.

G. Fink je radovoljno sodeloval tudi pri obredih velikega četrta in velikega petka v kapeli župnijskega doma. Pomagal, bolje rečeno vodil je petje in je nekaj prisotnih faranov obnemelo in so raje uživali v poslušanju.

Na veliki petek je pomagal pri branju pasijona. Prevzel je vse osebe v Janezovem poročilu, razen Jezusa in kronista. Opazili smo, kako zna z glasom izraziti govor v raznih situacijah in zadregah raznih oseb: apostola Petra, rimskega upravitelja Pilata, dekle, velikega duhovnika in drugih oseb v okolnosti, ki jo evangeljsko poročilo opisuje. V ušesa je padala umetniška izraznost, poudarki in naglasi, barva glasu, poudarki besed in stavkov, v srce pa osrednje podobe Jezusove obsodbe, mučenja in križanja.

Bilo je lepo tudi osebno srečanje z njim po obredu. Eden od navzočih je kasneje ugotovil, kako prijetno se je pogovarjati s tako znanim in uspešnim pevskim solistom, ki se pojavi na povsem preprost način med nami in ni sledu o neki vzvišenosti ali pomembnosti. Lepe praznike smo doživljali.

Ob robu križevga pota sredi Münchna se je zgodil še en posrečen dogodek, ki ga nismo mogli ne načrtovati ne predvideti. Eden od udeležencev križevga pota narodov je bil tudi Nemeč, ki je pred davnimi desetletji živel v Argentini, tako kot naš gost Marko Fink. Njuno

poznanstvo in prijateljstvo izhaja iz mladostnih let v Buenos Airesu. On se je s svojo ženo preselil v Nemčijo že pred več desetletji. Zanimal pa se je vedno za pevsko kariero svojega prijatelja Marka in je bil navzoč, ko je g. Fink nastopal v programu Mozartovega leta v Salzburgu leta 1990/92. Od takrat se nista srečala osebno. Letos na veliki petek pa se je udeležil križevga pota narodov in ko je zaslišal slovensko pesem, je takoj prepoznal glas svojega prijatelja. Ob koncu pobožnosti je toliko časa neutrudno tekal po Marijinem trgu, dokler ga ni našel v majhni skupinici Slovencev na obrobju trga. Veselje je bilo nepopisno. Vsi skupaj nismo mogli verjeti, da je toliko milosti lahko videti in prepoznati na enem samem dogodku, ki je Bogu všeč.

Na veliko soboto je bila blagoslovitev velikonočnih jedil v Ingolstadt dopoldne, v Münchnu popoldne in obred vigilije ob 21. uri. Veselili smo se tudi nekoliko večjega obiska kot prejšnje dni. Velikonočna nedelja pa je bila, kolikor se je le dalo, slovesna na obeh krajih. Tudi udeležba je bila spodbudna ob dejstvu, da je zelo veliko faranov odšlo veliko noč praznovati med svoje v domovino.

Janez

STUTTART

Dobrota naših ljudi

Dragi bralci, pozdravljeni. Od našega zadnjega poročanja se je pri nas v župniji zgodilo kar nekaj lepih stvari. Sveti krst je prejel Julijan Rudolf. Družina Rudolf se je zelo lepo pripravila na prejem zakramenta njihovega sina; zbrano so sodelovali z branjem Božje besede in prošnji. Julijan, vsi ti želimo, da boš odrasel v dobrega kristjana in da boš imel lepo otroštvo.

Društvo Slovenija-Stuttgart je organiziralo video povezavo v Slovenskem domu, kjer smo spoznali knjižni prvenec z naslovom Bližina Daljine. Dogodek je povezovala in vodila prof. ddr. Mira Delavec. Dogodek je bil za nas vse zelo lep in enako druženje po predstavitvi. Življenje in pastoralno delo v župniji poteka po ustaljenem redu in sem kot župnik zadovoljen z vsem, kar nam Bog podarja vsak dan.

In o dobroti naših ljudi bi razvil svoje razmišljanje. Dobrota se vedno želi podarjati. Vsaka pristna izkušnja resnice in lepote sama po sebi želi rasti v nas. Vsaka oseba, ki živi globoko osvoboditev, postaja bolj dojemljiva za potrebe drugih. Dobrota se ukoreninja in razvija, ko jo podarjamo. Kdor torej želi živeti dostojanstveno in polno, se mora odpirati drugemu in iskati njegovo dobro. Zato nas ne bi smele čuditi nekatere besede sv. Pavla: »Kristusova ljubezen nas priganja« (2 Kor 5,14); »Gorje mi, če ne bi oznanjal evangelija« (1 Kor 9,16). Evangelij nam daje možnost, živeti na višji ravni, a ne manj polno: »Življenje se krepi, ko ga podarjamo, in peša v osami in udobju. Ljudje, ki najbolje izkoristijo življenje, so dejansko tisti, ki zapuščajo varno obrežje in se zavzemajo za poslanstvo, da podarjajo življenje drugim.« Ko Cerkev kliče k prizadevnemu oznanjevanju evangelija, kristjanom kaže vir pristnega osebnega uresničenja: »Tu odkrivamo drugo globoko zakonitost resničnosti: življenje raste in zori, kolikor ga podarjamo za življenje drugih. Poslanstvo je navsezadnje to.« Oznanjevalec evangelija potemtakem ne bi smel biti žalosten, kakor da

Sveti krst je prejel Julian Rudolf.

bi bil na pogrebu. Obnovimo in povečajmo gorečnost, »prijetno in tolažilno veselje oznanjevanja evangelija tudi tedaj, ko je treba sejati s solzami. Naj današnji svet – ki išče v bridkosti in upanju – sprejme veselo oznanilo, ki ga ne prinašajo žalostni in malodušni, nepotrpežljivi in tesnobni glasniki, ampak služabniki evangelija, katerih življenje naj izžareva gorečnost, ker so sami sprejeli Kristusovo veselje.« Ponovno oznanilo podarja verujočim, tudi mlačnim in tistim, ki ne živijo po veri, novo veselje vere in evangelizacijsko rodovitnost. V resnici je središče oznanila in njegovo bistvo vedno isto: Bog, ki je razodel svojo neskončno ljubezen v umrlem in vstalem Kristusu. Bog vedno prenavlja svoje vernike. Čeprav so priletni, »dobivajo novo moč, razprostirajo peruti kakor orli, tečejo in ne opešajo, hodijo in se ne utrudijo« (Iz 40,31). Kristus je »večni evangelij« (Raz 14,6), je »isti včeraj in danes in na veke« (Heb 13,8), a njegovo bogastvo in njegova lepota sta neizčrpní. Kristus je vedno mlad in trajen izvir novosti. Cerkev se ne neha čuditi »globočini bogastva, modrosti in spoznanja Boga« (Rim 11,33). Sv. Janez od Križa je rekel: »To bogastvo Božje modrosti in vednosti je tako globoko in neskončno, da ga more duša vedno bolj spoznavati, čeprav že nekaj ve o njem.« Podobno je povedal sv. Irenej: Kristus »je prinesel vso novost, ko je podaril samega sebe«. S svojo novostjo more vedno prenavljati naše življenje in našo skupnost. Tudi če doživljamo temna

obdobja in slabosti Cerkve, se krščansko oznanilo nikdar ne postara. Jezus Kristus more razbiti tudi turobne vzorce, v katere smo ga domnevno vkljčili, in nas preseneča s svojo nenehno Božjo ustvarjalnostjo. Vsakokrat, ko se skušamo vrniti k izviru in ponovno pridobiti izvorno evangeljsko svežino, se pokažejo nove poti, ustvarjalni načini, druge izrazne oblike, zgovornejša znamenja in besede z bogatim prenovljenim pomenom za sedanjí čas. V resnici je vsaka pristna oznanjevalna dejavnost »nova«. Čeprav to poslanstvo terja velikodušno zavzetost, bi bilo napačno, če bi ga razumeli kot junaško osebno nalogo. To poslanstvo je namreč predvsem njegovo delo, visoko nad vsem, kar moremo odkriti in doumeti. Jezus je »prvi in največji oznanjevalec evangelija«. Bog ima vedno prvenstvo v kakršnikoli obliki oznanjevanja evangelija. Bog nas je hotel poklicati za svoje sodelavce in nas okrepil z močjo svojega Duha. Bog sam hoče skrivnostno porajati resnično novost, ki jo navdihuje, prebuja, usmerja in spremlja na tisoč načinov. V vsem življenju Cerkve se mora vedno razodevati, da pobuda prihaja od Boga, ki »nas je prvi ljubil« (1 Jn 4,10) in ki »daje rast« (1 Kor 3,7). To prepričanje nam pomaga ohraniti veselje sredi tako zahtevne in izzivalne naloge, ki v celoti prežema naše življenje. Od nas zahteva vse, a nam hkrati tudi podarja vse. Novosti tega poslanstva nikakor ne smemo razumeti kot izkoreninjenja, kot pozabe žive zgodovine, ki nas sprejema in žene naprej. Spomin je razsežnost naše vere, ki bi jo mogli imenovati »devteronomično«, podobno Izraelovemu spomenu. Jezus nam zapušča evharistijo kot vsakodnevni spomin Cerkve, ki nas vedno bolj uvaža v veliko noč (prim. Lk 22,19). Oznanjevalno veselje vedno blesti na ozadju hvaležnega spomina: za to milost moramo vedno prositi. Apostoli niso nikoli pozabili trenutka, ko se je Jezus dotaknil njihovega srca: »Bilo je okoli štirih popoldne« (Jn 1,39). Skupaj z Jezusom nam spomin ponavzočuje cel »oblak prič« (Heb 12,1). Med njimi se

odlikujejo nekatere osebe, ki so se na poseben način vtisnile v spomin, da bi vzkliklo naše veselje v verovanju: »Spominjajte se svojih voditeljev, ki so vam oznanjali Božjo besedo« (Heb 13,7). Včasih so to preproste in bližnje osebe, ki so nas uvajale v življenje vere. »Spominjam se tvoje pristne vere, ki sta jo imeli tudi tvoja babica Loída in tvoja mati Evnika« (2 Tim 1,5). Verujoči je v bistvu »človek, ki se spominja«.

V poslušanju Svetega Duha, ki nam pomaga občestveno prepoznavati znamenja časov, smo od 7. do 28. oktobra 2012 obhajali XIII. redno splošno zasedanje škofovske sinode o vprašanju nove evangelizacije za posredovanje krščanske vere. Tam smo spomnili, da nova evangelizacija kliče vse in se poglavito uresničuje na treh področjih. Najprej omenimo področje redne pastorale, »ki jo oživlja ogenj Svetega Duha, da bi vnel srca vernikov, ki se redno shajajo v občestvu in se zbirajo na Gospodov dan, da bi se hranili z njegovo besedo in kruhom večnega življenja«. V to področje so vključeni tudi verniki, ki ohranjajo globoko in iskreno katoliško vero, jo izražajo na različne načine, čeprav se ne udeležujejo pogosto bogoslužja. Ta pastoralna se usmerja ob rasti vernikov, tako da vedno bolje in z vsem svojim življenjem odgovarjajo na Božjo ljubezen. Na drugem mestu omenimo področje »krščenih oseb, ki ne živijo krščenih zahtev«, ne pripadajo s srcem Cerкви in ne doživljajo več tolažbe vere. Cerkev kot vedno pozorna mati si prizadeva, da bi se spreobrnil, kar jim bo vrnilo veselje vere in željo, da bi živeli po evangeliju. Končno pripomnimo, da je evangelizacija bistveno povezana z oznanjevanjem evangelija tistim, ki ne poznajo Jezusa Kristusa ali so ga vedno zavračali. Mnogi od njih tudi v deželah prvotnega (starega) krščanskega izročila iščejo Boga skrivaj, nagiba jih hrepenenje po njegovem obličju. Vsi imajo pravico sprejeti evangelij. Kristjani imajo dolžnost oznanjati evangelij in nikogar izključevati. Naj ne oznanjajo kakor nekdo, ki nalaga novo dolžnost,

Na predstavitvi knjige Bližina Daljine

Obiskala sta nas dekan prof. dr. Janez Vodičar in doc. dr. Iva Nežič Glavica.

V Heilbronnu pri sveti maši

ampak kakor tisti, ki deli veselje, kaže lepoto obzorja in podarja zaželeno gostijo. Cerkev ne raste s prozelitizmom (prehajanjem iz vere v vero, op. ur.), ampak »s privlačnostjo«. Janez Pavel II. nas je povabil k priznanju, da »ne smemo zmanjšati poleta za oznanjevanje« tistim, ki so daleč od Kristusa. »To je prva naloga Cerkve.« Misijonarska dejavnost »še danes predstavlja največji izziv za Cerkev« in »misijonarska naloga mora biti prva«. Kaj bi se zgodilo, če bi vzeli zares te besede? Preprosto bi priznali, da je misijonarsko delovanje vzorec vsakega dejanja Cerkve. V tem

Pokojni
Jože Gruden

smislu so latinskoameriški škofje rekli, da »ne moremo več ostati mirni, v nedejavnem čakanju, znotraj naših Cerkva«, in da je potrebno preiti »od ohranjalne pastorale k odločno misijonarski pastorali«. Ta naloga je še naprej vir največjega veselja za Cerkev: »V nebesih bo večje veselje nad enim grešnikom, ki se spreobrne, kakor nad devetindevetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo spreobrnjenja« (Lk 15,7). Božja beseda nam stalno kaže, kako Bog poziva verujoče, naj »krenejo na pot«. Abraham je prejel klic, naj se odpravi v novo deželo (prim. 1 Mz 12,1-3). Mojzes je zaslišal klic Boga: »Pojdi, pošiljam te« (2 Mz 3,10) in je popeljal ljudstvo proti obljubljeni deželi (prim. 2 Mz 3,17). Jeremiju je Bog rekel: »Pojdi k tistim, h katerim te pošiljam« (Jer 1,7). Danes se v Jezusovem naročilu »Pojdite!« zrcalijo vedno novi prizori in izzivi oznanjevalnega poslanstva Cerkve. Vsi smo poklicani, da se udeležimo tega novega misijonarskega »pohoda«. Vsak kristjan in vsaka skupnost mora odkriti, kakšno pot terja Gospod. A vsi smo poklicani, da sprejmemo ta klic: da zapustimo svojo udobnost in pogumno dosežemo vsa obrobja, ki potrebujejo luč

evangelija. Evangeljsko veselje, ki napolnjuje življenje skupnosti učencev, je misijonarsko veselje. Doživlja ga dvainsedemdeset učencev, ki se veseli vrnejo s poslanstva (prim. Lk 10,17). To veselje živi Jezus, ki se razveseli v Svetem Duhu in hvali Očeta, da njegovo razodetje dosega uboge in najmanjše (prim. Lk 10,21). Polni občudovanja ga občutijo prvi kristjani, ki se spreobrnejo ob poslušanju oznanjevanja apostolov na binkošti »vsak v svojem jeziku« (Apd 2,6). To veselje je znamenje, da je bil evangelij oznanjen in rodi sad. Vedno pa gre za izhod in dar, za izhod iz sebe, za hojo in vedno novo sejanje. Gospod pravi: »Pojdimo drugam, v bližnja naselja, da bom tudi tam oznanjal, kajti zato sem prišel« (Mr 1,38). Ko Jezus poseje seme na nekem kraju, se ne zadržuje več tam, da bi bolje razložil ali storil nadaljnja znamenja, ampak ga Duh vodi, da odide v druga naselja. Beseda vsebuje zmožnost, ki je ne moremo predvideti. Evangelij govori o vsejanem semenu, ki raste samo od sebe, ko poljedelec spi (prim. Mr 4,26-29). Cerkev mora sprejeti to nedoumljivo svobodo besede, ki je učinkovita na svoj način in v zelo različnih oblikah, tako da se pogosto izmakne našim predvidevanjem in razbije naše okvire. Zaupnost Cerkve z Gospodom je potujoča zaupnost, in občestvo »se bistveno izoblikuje kot misijonarsko občestvo«. Danes je življenjskega pomena, da gre Cerkev, zvesta Učenikovemu vzoru, oznanjat evangelij vsem,

Naš župljan Franc in župnik Dejan Horvat

v vse kraje, v vse okoliščine brez odlašanja, brez odpora in brez strahu. Evangeljsko veselje je za vse ljudstvo, nihče ne more izključiti nikogar. Tako angel oznanja betlehemskim pastirjem: »Ne bojte se! Glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo« (Lk 2,10). Razodetje govori o »večnem evangeliju, ki ga je treba oznaniti prebivalcem zemlje in vsakemu narodu, rodu, jeziku in ljudstvu« (Raz 14,6). »Potujoča Cerkev« je skupnost misijonarskih učencev, ki naredijo prvi korak, se vključijo, spremljajo, obrodijo sad in praznujejo. »Primerear – dati pobudo«: oprostite mi, prosim, to novo skovanko. Skupnost, ki oznanja, doživlja, da je Gospod dal pobudo, da nas je on prvi vzljubil (prim. 1 Jn

Ob prazniku svetega Jožefa smo se zbrali v Slovenskem domu.

4,10). Zato znamo narediti prvi korak, smelo prevzamemo pobudo, gremo naproti, iščemo oddaljene in pridemo na razpotja ter povabimo izključene. Taka skupnost si neizmerno želi podarjati usmiljenje, saj je sama izkusila neskončno Očetovo usmiljenje in njegovo moč. Bolj pogumno napravimo prvi korak in se »vključimo«. Jezus je umil noge svojim učencem. Gospod se vključi in pritegne svoje, poklekne pred drugimi, da bi jih umil. A takoj zatem reče učencem: »Blagor vam, če boste to delali« (Jn 13,17). Skupnost, ki oznanja, se s svojimi dejanji vključi v vsakdanje življenje drugih, skrajša razdalje, skloni se vse do ponižanja, če je potrebno, privzame človeško življenje, dotakne se trpečega Kristusovega

mesa v ljudstvu. Glasniki evangelija imajo zato »vonj po ovcah« in ovce poslušajo njihov glas. Skupnost, ki oznanja, je torej pripravljena »spremljati«. Spremlja človeštvo na vseh njegovih potih, pa naj bodo poti še tako težke in dolge. Zna dolgo pričakovati in apostolsko potrpeti. Za evangelizacijo je potrebno veliko potrpežljivosti, ki se ne ustavi ob omejitvah. Zvesta Gospodovemu daru zna tudi »obroditi sad«. Skupnost, ki oznanja, je vedno pozorna do sadov, ker Gospod hoče, da je rodovitna. Skrbno pazi na zrno in ne izgubi miru zaradi ljuljke. Ko sejalec vidi, da se med zrnjem pojavlja ljuljka, se ne pritožuje in ne vznemirja. Najde način, da se Beseda utelesi v določenem položaju in obrodi novo

življenje, čeprav so sadovi očitno nepopolni in nedokončani. Učenec zna podariti vse življenje in gre do mučeništva, ki je pričevanje za Jezusa Kristusa. Noče si nakopavati sovražnikov, ampak želi, da bi bila Beseda sprejeta in bi razodela svojo osvobajajočo in prenavljajočo moč. Končno zna vesela skupnost, ki oznanja, vedno »praznovati«. Obhaja in praznuje vsako majhno zmago, vsak napredek v evangelizaciji. Vesela evangelizacija poskrbi za lepoto v bogoslužju. Sredi vsakdanjih zahtev pospešuje dobro. Cerkev oznanja evangelij z lepoto bogoslužja, ki je tudi obhajanje oznanjevalne dejavnosti in vir prenovljenega nagiba, da se daruje.

Poročilo pripravil: Aleš Kalamar

Na obisku pri Slavici

Marjeta s svojo kitaro in pesmijo

GÖTEBORG

Slovenci v postu in veliki noči

Skozi ves postni čas in tudi v velikonočnem času so srečanja okrog oltarja potekala zaenkrat po redu. Vmes so bili ljudje, kdor je seveda želel in se potrudil priti v cerkev, deležni Božjega usmiljenja in dušnega ozdravljenja po zakramentu sv. spovedi, celo na dan krizmene sv. maše v stolni cerkvi v Stockholmu. In še

to: ljudje so se morali kar potruditi, saj so prišli z vlakom kar precej daleč. No, kjer je ljubezen in dobrota, tam se deli tudi usmiljenje in odpuščanje ter veselje do življenja, ki v vsakdanu zahteva svoje. V torek v velikem tednu je potem sledila slovesna sv. maša, kjer nas je duhovnike in redovnike ter redovnice in diakone naš škof Anders kardinal Arborelius zbral od čistega severa do juga Švedske, da obnovimo medsebojno edinost z Gospodom ter s škofom in Božjim ljudstvom.

V postnem času je kar nekaj rojakov prejelo sv. obhajilo oziroma celo poslednje maziljenje. Kakšna hvaležnost hčere Camille, ki mi je spo-

Del rojakov po blagoslovu velikonočnih jedil v Göteborgu

Katarina in Marija sta postregli rojake v Göteborgu.

Katarinina potica za velikonočne praznike, podarjena rojakom v Göteborgu

ročila smrt svojega očeta, ki je bil čisto »spravljen« z Bogom in svojimi bližnjimi. Erik Mali je bil, dokler

čistim srcem obhajati sv. skrivnosti. Jezus, dobri pastir, trka na vrata naših src, toda kljuka, ki vrata odpira, je na naši srčni strani.

Kakor v Halmstadu in Helsingborgu, tako so navzoči tudi v Göteborgu prejeli posebno pisanko, ko smo šli na pot v Emavs in jo podarim tudi vsem bralkam in bralcem Naše luči doma, v zamejstvu in po svetu. Veselo Alelujo!

Prav vesel hočem vam danes zapet – velikonočno voščilo na poti v Emavs

Prav vesel danes vam hočem zapet, ker smo dočakali veliko noč spet. Vse poje, zvrzoli, zapojmo tudi mi. Aleluja, aleluja!

Ker je navada že stara bla ta, da se današnji dan pisanka da: Življenja pravega, zgledov od Jezusa. Aleluja, aleluja!

Pisanko možem in ženam podam, ki se bo v večnosti svetila tam. Krona od Jezusa, naj vam bo pisanka. Aleluja, aleluja!

Fantom, dekletom dam pisanko to, lepšo kot sonce in čisto zlato. Z Jezusom združeni, bodite čisti vsi. Aleluja, aleluja!

Kolk jih je hotlo ta čas doživeti, pa že zdaj morajo v grobu trohnet. Da bi pri Jezusu se veselili vsi. Aleluja, aleluja!

vaš hvaležni Zvonko Podvinski

je mogel, redni romar za binkošt k sv. Brigiti Švedski. Tako ponosen je bil, da je Slovenec in tudi kristjan. Zanimivo je tudi hčerino sporočilo, da je tako mirno zaspal v Gospodu po prejemu sv. zakramentov, in to točno 14 dni za svojo sestro Anico Križnik, ki je nekdaj živela v Halmstadu, kjer smo se dolgo nazaj tudi srečevali pri slovenski sv. maši.

Poleg področja, kar se tiče naših narodnih sv. maš, smo bili v osmih dneh kar štirikrat na razpolago za dolgo sv. spoved, tudi po tri ure in več. Žal je bilo naših rojakov zelo malo. Več kot povabiti in biti pred sv. mašo na razpolago, kot npr v Halmstadu in Helsingborgu, kjer sem ob teh praznikih vedno na razpolago, pač ni mogoče. Kaj je lepšega, kot s

VADSTENA V SOBOTO, 27. MAJA 2023

50. vseslovensko romanje in vseslovensko srečanje na binkošti pri sv. Brigiti Švedski.

Slovesno bogoslužje bomo začeli ob 12. uri pri sestrah sv. Brigite. Bodite pravočasno v cerkvi.

S svojim obiskom nas bo počastil Matej Arčon, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Mihael Zupančič, naš veleposlanik v Kopenhagnu s predstavniki našega veleposlaništva.

Med nas vabim tudi Daria Križa z družino, častnega konzula iz Lunda.

Da se ve, predstavniki vseh društev ste povabljeni, da se v Vadstenu srečate z Matejem Arčonom, Mihaelom Zupančičem ter častnim konzulom dr. Dariem Križem.

DOBRODOŠLI!

Na občnem zboru Slovenske zveze

Slovenska skupnost v Stockholmu, kjer je maša, tam je paša.

Nada je pekla, Niko je nalagal drva na ogenj, mi pa smo uživali ob blagoslovljenih jedilih v Halmstadu.

Dan starševstva v Göteborgu

Njegova suknja – Devetnajsto poglavje

Prvo noč sta taborila na travniku jugovzhodno od Kane. Po večerji je Marcel prosil Demetrija, naj mu pripoveduje o svojih doživljajih s kristjani v Jeruzalemu in zlasti o vsem, kar je bilo povezano z Jezusovim vnovičnim prihodom. Grk je bil vesel, da je smel o tem govoriti. Niti najmanj ni dvomil, da je zgodba o vstajenju resnična.

»Toda, Demetriji, kaj takega vendar ni mogoče!«

»Da, vem, gospod.«

»Pa vendarle verjameš?«

»Da, gospod.«

»Toda to vendar ne gre skupaj. Kaj pa, če ni res, Demetriji?«

»Pač, gospod. Kaj takega se ne more zgoditi. Pa se je vendar zgodilo.«

Ker nista prišla dalje, je zamrmral Marcel »lahko noč« in utihnil, kakor da je zaspal.

Prihodnja dva dni sta med potjo o stvari še navedbe govorila, toda Marcel ni hotel zanikati svoje razumnosti. Demetriji je vztrajal pri tem, da je vse skupaj res proti naravi, da pa so Jezusa videli ne le nekateri, temveč mnogi. Ko ga je Marcel ozmerjal, da je lahkoveren bedak, je pripombo z nasmehom sprejel, Marcela pa je to spravilo v obup. Prepričan je bil, da bo Demetriji svoje prepričanje zmogel podpreti s tehtnimi dokazi.

»Nikdar bi ne bil verjel, Demetriji, da more človek tako jasnega uma, kakor si ti, postati plen takih otroških vrah.«

»Če povem pošteno, gospod, se sam temu čudim.«

Marcelu je zavrelo in je zliil ogorčenje nad sužnjevo trmoglavostjo v izbruh nepotrpežljivih besed, dokler se ni nepričakovano zavedel, da se ne prepira z Demetrijem, ampak sam s seboj. Ustavil se je sredi jeznega stavka, se ozrl in bral v Grkovem prijateljskem nasmehu potrdilo nenadejane razsodnosti.

Nekaj časa sta enakomerno stopala drug poleg drugega.

»Oprosti mi, Demetriji,« je rekel skesano, »zelo nes pameten sem bil.«

»Gospod,« je rekel Grk, »meni se je prav tako godilo. Dan za dnem, uro za uro sem si tako dopovedoval. Ni lahko sprejeti za resnico nekaj, kar nagonsko odklanjaš.«

»Prav, pa za nadaljnje razpravljanje za nekaj časa razum prisiliva k molku in storiva, kakor da je ta zgodba resnična. Zamisli si, mož z božanskimi lastnostmi bi lahko šel, če bi bil hotel, brez strahu k cesarju Tiberiju in terjal od njega prestol.«

»Tega Jezus nikdar ni hotel. Ko bi bil tak človek, bi bil lahko terjal Pilatovo mesto. Ne, želel je drugačno oblast in moč. Ne tako, ki človeka zblodi, temveč tako, ki navdihuje človeku duha dobrote. In njegovo vladarstvo se ne začneja zgoraj, na prestolu, ampak spodaj, pri preprostih ljudeh.«

»Pha,« je rekel omalovažujoče Marcel, »preprosto ljudstvo! Po čem pa sklepaš, da bi ti ljudje mogli vpletati pravično vlado? Poglej samo te pobožne, a šibke ribiče: koliko poguma pa se smeš nadejati pri njih? Ko so Jezusa tožili na življenje in smrt, si nihče ni upal javno nastopiti in zastaviti besede zanj! Razen dveh ali treh so ga celo na poti v smrt pustili samega.«

»Da, gospod, toda niso še vedeli, da lahko premagajo smrt.«

»Toda zaradi tega v lastnem življenju vendar niso nič trdnejši.«

»Pač, gospod. Obljubil jim je večno življenje. Rekel je, da je premagal smrt, ne le sam zase, marveč za vse, ki verujejo vanj.«

Marcel je Demetrija ostro pogledal. »Boš mar trdil, da si tile nori ribiči umišljajo, da bodo večno živeli?«

»Da, gospod, z njim.«

»Smešno!«

»Na videz res, gospod. Toda če je njihova vera poštena, pa naj bo že utemeljena ali ne, se jim vse ravnanje spremeni. Človeku, ki je prepričan, da je močnejši od smrti, se ni treba ničesar bati.«

»Zakaj se pa potem skrivajo?«

»Vsak izmed njih ima svojo nalogo. Zato se ne smejo nepremišljeno igrati z življenjem. Jezusov nauk morajo sporočiti tudi drugim, kolikor je le v njihovih močeh. Vsak izmed njih računa, da bo prej ali slej moral umreti, a živeli bodo dalje, onkraj tega sveta.«

»Demetriji, pa sam veruješ v to?«

»Včasih, gospod. Če sem pri njih, verujem.« Stopal je s povešeno glavo in mrmral: »Stvar ni lahka.«

»Res ne,« je pripomnil Marcel.

»Vendar, gospod, če neka misel ni lahko umljiva, je zaradi tega še ne smemo zavreči. Ali ni okoli nas toliko nepojmljive resničnosti?« Pokazal je na rože okrog. »Ne vemo, od kod se je vzelo vse to bogastvo barv in oblik, in nam tudi ni treba vedeti. Je pa resničnost.«

»To je nekaj drugega. Ostaniva pri stvari. Strinjava se, da je življenje na sploh skrivnost. Nadaljuj z dokazovanjem.«

»Jezusovi učenci so trdno prepričani, da bo nekoč svet oblikovala vera v te nauke. Prišlo bo kraljestvo,

utemeljeno v dobri volji vseh ljudi. Kdor veruje v to in si za to prizadeva, bo živel večno. Res, gospod, večno življenje ni lahko verjeti.«

»Morda ne teže kot v gospodstvo dobre volje,« je odvrnil Marcel.

»Cesar vlada s silo. Tudi to ni lahko. Tisoči morajo izgubiti življenje, da podpro tako vladanje. In nobene nagrade ne prejmejo za pogum. Jezus pa obljublja tistim, ki gredo za njim in skušajo na njegovo pobudo prinesiti svetu mir, večno življenje. Ti verniki ne tvegajo kaj več kot tisti vojščaki, ki so šli z Germanikom na vojsko. Vera v Jezusa ni lahka, s tem pa še ni rečeno, da je nesmiselna. Ne zameri, gospod, če govorim preveč odkrito.«

»Kar nadaljuj, Demetriji. Če pomislimo, kako je ta reč krhka, ji kar dobro strežeš. Povej no, ali sam pričakuješ, da boš v neki duhovni obliki večno živel?«

»Pa ne tukaj, gospod. Njegovo kraljestvo je onkraj tega sveta.«

»In to zares verjameš?« Marcel je preučeval sužnjevo obraz, kot bi ga videl prvokrat.

»Včasih,« je ponovil Demetriji. Spet sta tiho stopala drug ob drugem. Nato je suženj gospoda pogledal in v tem pogledu je bilo prepričanje in zaupanje. »Ta vera,« je rekel s poudarkom, »ni kakor hiša, ki je tvoja last in bivaš v njej. Je le nadstrešek orodja, s katerim si hišo lahko postaviš. Orodje pa je vredno toliko, kolikor lahko z njim narediš. Če ga odložiš, je brez vrednosti vse dotlej, ko ga spet vzameš v roke.«

Sonce je že skoraj zašlo, ko je prišel Demetriji do Benjosefa. Dolgo je namreč trajalo, preden sta se prerinila skozi gnečo na ulicah do gostišča, kjer se je bil Marcel odločil ustaviti prehojeno pot; odložila sta popotno opremo, spravila nakupljene galilejske tkanine, nato pa sta še izplačala lastnika posojenih oslov. Marcel si je zaželel kopeli in snažne obleke. Ko je Demetriji gospodu postregel in se tudi sam uredil, je odšel poiskat Štefana. Najprej je hotel pogledati v Benjosefovo delavnico; morda je bil prijatelj še pri delu. A glavna vrata so bila zaprta in zapahnjena. Stopil je k stranskim vratom, ki so držala v stanovanje, pa spet ni bilo odgovora. Prav čutil se je, kajti stara Sara ni šla nikoli iz hiše in v času večerje je bila prav gotovo doma.

Se nadaljuje

Šmarnice, foto: Tatjana Splichal

MALO ZA ŠALO

»Več gibanja bo potrebno, vsak dan vsaj eno uro sprehoda,« je priporočal zdravnik pacientu.

»Prav,« je rekel pacient, »le to mi povejte: ali naj grem na sprehod, preden raznosim pošto ali šele potem?«

Mali Jožek vpraša očeta: »Oči, se ti bojiš podivjanih psov?«

»Ne.«

»Kaj pa medvedov?«

»Kje pa.«

»Pa kač?«

»Tudi ne.«

»Zakaj se pa potem bojiš mame?«

V baru se srečata obrtnika: »France, kako ti gre? Imaš kaj naročil?«

»Samo dve - ne smem se ga napiti in do večerje moram biti doma!«

Kmet pride navsezgodaj k sosеду, ki je bil zaradi njegovega stalnega sposojanja orodja že pošteno jezen na njega. Ko ga je videl prihajati, je rekel ženi: »Danes mu bom rekel, da potrebujem orodje, ki si ga bo hotel sposoditi.«

Kmet vstopi, vljudno pozdravi in vpraša: »Sosed, ali boš danes potreboval motorno žago?«

Sosed: »Bom! Žal mi je, ampak ves dan bom delal v gozdu in potrebujem žago, zato ti je ne morem posoditi.«

Kmet veselo: »Odlično! Potem mi pa lahko posodiš kosilnico!«

Župnik in šofer avtobusa prideta istočasno v nebesa. Sveti Peter jima dodeli sobo. Župnik ima vso umazano, nima postelje, samo odejo ... Šofer pa dobi lepo, prenovljeno sobo z volančki, posteljo ...

Župnik se gre pritožiti svetemu Petru. Ta pa mu reče: »Ko si ti imel mašo, so vsi spali, ko pa je šofer vozil, so vsi molili!«

»Zakon je kot vino!« komentira France.

»Misliš, da te opija?«

»Ne. Zaradi njega te večkrat boli glava!«

KRIŽANKA

KRIŽANKA 2305	UKR. ŠKOF MUČENEC ZA EDINOST KUNCEVIČ	OKRASNI PREDMET NA VERIŽICI	HRASTOV PLOD	LATINSKI VEZNIK	FLUOR	 ZNAMKA ELEKTR. AVTOMOBILOV MAA	PUCCINIJEVA OPERA	SEVERNO POLARNO LUDSTVO	GLAGOLNIK OD STATI	DROG V KOZOLCU	VELIKA PISANA PAPIGA
SKRBNIK SVERTE DRUŽINE											
OBJUBA					MESTO V BIH MOŠKO IME						
RASTLINA, KI NE OLESENI				PREDMET ZA SREČO KRAJ NA PRIMORSKEM							ČRNOGORSKO MESTO
ZVEZA, POVEZAVA, ORGANIZ. ZBLIŽANJE											
MOŠKO IME						MAMA BREZ »M« DEL OBRAZA				KALIJ GORA V JULIJAH	
ANTON KOREN			INDUSTR. RASTLINA KDOR HUSKA				JOD REČNA RIBA		VEZNIK ČETVROKOTNIK		
TONA		VODIK BIVANJE NA PROSTEM		NAC. OLIMP. KOMITE STETOSKOP BREZ »ST«				ŽIVAL POD ZEMLJO IRENA MLAKAR			
 TUJE BREZ I KULTURNA RASTLINA					NASELJE PRI LAŠKEM MEDMET						
SKROMNA LEŠENA HIŠKA						ŽENSKO IME UPRAVLJANJE PODJETNIŠKIH VIROV				RENTGEN ELEKTRIČNI VODNIK	
SODNO KAZNOVAN							DANSA SL. SLIKAR STANE				VELIKI PIRANSKI GLASBENIK
ŠPORTNIK							BESEDA ZA MNOŽENJE OPOZORILO NA NAPAKE				
 NEVARNA BOLEZEN SL. GEOGRAF ANTON					GLAGOLNIK OD PORABITI KRATEK MOČAN GLAS						
METER		POVEZAN ŠOP LAS NOČNA PTICA				JEZUSOV UČENEC PROSTOR V GLEDALIŠČU					
EVA SNOJ			DEPOZIT PTICA UJEDA, BRKATI ...						LITVA DIVJA ŽIVAL		
SEVERNI JELEN				SLOV. FILOZOF MILAN	REŠ ANA					JOD ANTON KOVAC	
DROBEČ LEŠA					KRAJ V POLJANSKI DOLINI JUG						
SLAVNI DIRIGENT							SMUČI				

REŠITEV KRIŽANKE št. 2304

44-ZANKA 2304	PRED- STOJNE PAROLETE	SVET. KI BIVAJE ODVETA	BARVA KOŽE	ILOVICA	NOČNA PTICA	ODKALNI PROSTOR	PO POTI PREKO	BAJFAR BREZ B	VAS, KJE JE ORLOV MLADENKA	JUG	GRŠKI FILOZOF
	D	O	P	I	S	O	V	A	N	J	A
VELIKA VARNOST ORLOV	E	K	O	L	O	G	I	J	A		REŠENJE SLADICA
HOŠTI NADKROG BREZ ČILA	K	O	L	O	V	R	A	T	I	T	I
ŽENSKI GLAS	A	L	T		A	A		A	M	O	S
NAPOSTNIK KREK	N	J		M		D	A	R		R	T
MOŠKO IME SPOŠTNA NAPRAVA	E	R	I	K		P		S	T	O	
ZVEPLO	S	O	R		S	O	K	R	A	T	
VELIKA LEŠENA POSODA	K	A	D		K	O	K	R	A		SPANJA JOBEKSE KREK KULTURE
KARNOV BRAT	A	B	E	L		N	R		K	A	L
KRAVO ANTON	K	A		E	N	C	I	J	A	N	SL. PESNIK —
AMPER	A	L	L		K	E	F	A		T	K
PREJETA, DRAGA, CENETNA	L	J	U	B	A		I	Z	V	I	R
OSKRBA BOJNKA	N	E	G	A		S		O	R	K	A
TELA BREZ T	I	S	A		O	V	E	N		A	K
VEŠTOST ZAVIČ	C	E	N	A		A	N		A		A
VEŠTINA VETROVNA	A	N	O	R	A	K		U	T	O	R